

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zlatino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-69. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 220a

Ljubljana, sreda, dne 23. septembra 1931

Leto II.

Maršal Čang-sue-liang

Maršal Čang-sue-liang je vrhovni poveljnik kitajske armade v Mandžuriji.

Povratak ministrov dr. Kramerja in Puclja v Beograd

Beograd, 22. septembra. I. Danes sta semkaj dospela iz Ljubljane g. minister za zgradbe dr. Albert Kramer in minister brez portfelja Ivan Puclj.

Veliko vznemirjenje na Madžarskem

Zagreb, 22. septembra. AA. »Obzore« poroča iz Budimpešte, da je nastal zaradi dogodkov v Angliji nemir v madžarskih finančnih krogih. Teleski zahteva, naj Madžarska ustavi gospodarsko vojno s sosednimi državami. Pod naslovom »Vznemirjena Budimpešta« pravi list, da vlada v madžarski prestolnici napeto stanje. Vlada ima posvete o aktualnih gospodarskih vprašanjih, opozicija pa zbira podpise za sejo parlamenta.

Po poročilu tega lista je madžarska policija našla sled za atentatorji na brzovlak pri Torbagyju.

Panika na Grškem

Atene, 22. septembra. I. Včeraj so na borzi tečaji opetovano padli. Zaradi tega je vlada sklenila zapreti borzo za pet dni. Če v tem času ne preneha panika, ostanejo borze zaprte še sedem dni. Finančni krogi z veliko skrbjo gledajo na ta ukrep in se boje, kaj bo koncem meseca septembra, ko se bodo zaključili mesečni računi. Zaradi velikih tečajnih diferenc napovedujejo polome. Grška vlada se je spoznamela z narodno banko, da se grška dramma, ki je bila stabilizirana na osnovi angleške funta, odslej postavi v stabilizacijsko razmerje z dolarsko valuto.

Prihod novega francoskega poslanika v Berlin

Berlin, 22. septembra. AA. Včeraj je prispel v Berlin novoimenovani francoski veleposlanik François Poncet. Na postaji Friedrichstrasse so novega veleposlanika pričakovali uradniki francoskega poslanstva, uradniki nemškega zunanjega ministrstva pa so ga pozdravili na običajen način.

Vprašanje povratka dr. Pfrimerja v Avstrijo

Dunaj, 22. septembra. d. Inozemski listi poročajo, da se namerava dr. Pfrimer vrniti iz Maribora v Avstrijo, ker je baje odobril zagotovilo, da se mu ni bati nikakega preganjanja. Temu nasproti pa se doznava iz uradne strani, da bo dr. Pfrimer pri svojem povratku na avstrijski meji takoj aretiran.

Proces proti atentatorjem na albanskega kralja

Dunaj, 22. septembra. d. V mestu Ried na Niži Avstrijskem se prične dne 30. t. m. razprava proti atentatorjem na kralja Zogu-a. Varnostne oblasti so že danes podvzele vse mere v svrhu ohranitve miru povodom teh razprav. Najavljenih je mnogo inozemskih dopisnikov. Zagovorniki obtožencev so nabrali ogromno materiala. Lahko torej pričakujemo iz Rieda polno senzacionalnost.

Dogodki na Daljnem vzhodu

Tokio, 22. septembra. d. Vlada je danes sprejela predlog, da se imenuje mešana komisija, obstoječa iz 3 kitajskih in 3 japonskih polnoobmočencev, ki naj določi vsa med obema državama viseča sporna vprašanja vključno s sedanjim konfliktom v Mandžuriji.

London, 22. septembra. Poročila iz Pekinga potrjujejo vest, da se na ruski strani vzdolž mandžurske meje opaža močno premikanje čet. Ruski krogi sami povdarjajo, da nikakor ne namerava Sovjetska Rusija vspriti dogodkov na Daljnem vzhodu držati rok navzkriž. Baje je sovjetski vojni komisar Vorošilov že na potu proti vzhodu.

Silen dojem poloma angleške valute

Presenečenje in vznemirjenje po vsem svetu — Pomirjevalen govor fin. ministra Snowdena — Francoske bojazni — Konec vloge Anglije kot odločevalke v vprašanjih valute in kredita sveta — Po polomu vprašanje stabilizacije funta

London, 22. septembra. AA. Prvi dan po ukinjenju zlatega standarda je minul po vsej Angliji mirno. Bančni posli so se razvijali normalno in nikjer ni bilo panike. Dodanes ostanejo borze zaprte, da preprečijo prodajo vrednostnih papirjev s strani inozemcev.

Casopisi so zelo zadovoljni, da je inozemstvo tako mirno sprejelo odredbe angleške vlade.

Finančni minister Snowden o položaju

Snoči je govoril zakladni minister Snowden po radiju. Minister je uvodoma naglasil, da ukinitve zlatega standarda ne bo imela katastrofalnih posledic. Funt nikakor ne bo delil usode nemške marke ali francoskega franka. Za to ni nobene nevarnosti. Težko bi bilo, če bi prišlo do teh dogodkov, ko je Anglija imela v proračunu velik deficit. Tedaj bi bil položaj angleške funta zelo resen, ker bi si morala vlada izposoditi velike vsote, da zadosti svojim obveznostim.

Našla bi najbrž zelo težko posojilo in bi bila pripomorana pomagati si z inflacijo. S tiskanjem novih bankovcev bi zašla angleška država v stiske, iz katerih bi se zelo težko rešila. Za to pa sedaj ni nobene nevarnosti. Angleški državni proračun je v ravnotežju kakor nobeden na svetu. Zato ni nobenega razloga za nezaupanje v angleške finance.

Da je Anglija ukinila zlati standard, ni njena krivda, temveč so to zakriville druge države, ki so zašle v velike težkoče in dvignile v Angliji velike količine zlata. Padec funta bo imel za posledico, da bo morala Anglija nekoliko dražje kupovati potrebna živila in surovine, ki jih dobiva iz inozemstva. Vendar se to blago ne bo toliko podražilo, da bi bilo ljudstvo preveč oškodovano. Vlada je dognala, da so prodajali funt večinoma na račun inozemstva.

Vlada ni zakrivila poloma funta

Angleški kapital ni šel iz države. Posledica suspenzije zlatega standarda bo, da bodo morali inozemci, ki bodo hoteli svoj denar, sprejemati manj vredne funte in tako nositi izgubo.

Angleška vlada obžaluje to dejstvo. Vendar se zaveda, da je storila vse, da to prepreči. Naložila je angleškemu narodu velika bremena, da spravi državni proračun v ravnotežje. Tako je odvrgla od sebe očitke, da je zakrivila padec funta. Za angleški narod ni nobene nevarnosti, da izgubi svoj, v bankah in v hranilnicah naloženi denar.

Dalje je Snowden svaril javnost pred nakupovanjem živil. Dejal je, da ima Anglija živil v izobilju. Angleška vlada bo vse storila, da izboljša gospodarsko stanje države. Proučevala je že dolgo časa vprašanje razdelitve zlata in predlagala konferenco, ki naj olajša sodelovanje emisijskih bank. Anglija je nadalje pripravljena sklicati svetovno gospodarsko konferenco.

London, 22. septembra. AA. Zakonski predlog o ukinitvi zlatega stanarda je spodnja zbornica sprejela brez glasovanja. Po glasovanju v Gornjem domu je bil zakonski načrt predložen kralju v podpis.

London, 22. septembra. AA. Tudi danes je bila borza zaprta. Nadaljni sklepi o delovanju borz bodo storjeni od dneva do dneva.

London, 22. septembra. n. V političnih krogih govore, da bo bržkone zaradi težavnega položaja stopila v vlado tudi vsa opozicija. Stavila pa bo prvi pogoj, da vlada spremeni ukrepe glede podpora za nezaposlene. Če bo vlada v tem pogledu ugodila socialistom, ne bo nobenih potreb, da se razširi narodna vlada.

Možne posledice poloma

Pariz, 22. septembra. n. »Excelsior« poroča o posledicah, ki jih bo izvajala angleška finančna kriza v Franciji. List pravi, da so francoski in drugi upniki v nevarnosti, da ne bi dobili svojih obresti za kapital, ki ga imajo investiranega v Angliji. Se bolj resno pa je to, da bo francoski izvoz v Anglijo še nadalje padel. Vendar pa med francoskimi krogi prevladuje op-

timistično mišljenje, da bo Anglija zaradi moralnega udara skušala na vse načine pomagati svojemu gospodarstvu, da ne bi nastala še večja škoda za vso Evropo.

Optimizem v Ameriki

Washington, 22. septembra. n. Uradni krogi menijo, da bo mogla angleška vlada sama rešiti svoje finančne zadeve in da njena kriza ne bo slabo vplivala na položaj v USA. Federal Reserve Bank za enkrat še ne misli na to, da bi dala Angliji posojilo. Gospodarski krogi so mnenja, da bodo v Angliji stabilizirali funt v razmerju 1:3,5 napram dolarju.

Newyork, 22. septembra. n. Kellog, ki je bil v Haagu kot član sodišča, ki je odločilo o avstrijsko-nemški carinski uniji, se je vrnil v Newyork in je novinarjem dejal, da je odtok zlata zares povzročil težek položaj v Angliji, vendar pa je prepričan, da bo Velika Britanija popolnoma in v kratkem obvladala krizo.

Washington, 22. septembra. n. Vladni krogi odobravajo ukrepe angleške vlade, ki jih je podvzela za zaščito angleške valute. Finančni krogi napovedujejo prevluto funta sterlinga v nižji tečaj.

Normalno poslovanje pariške borze

Pariz, 22. septembra. AA. Minister financ je po posvetu s finančniki odredil, naj ostanejo francoske borze odprte ne glede na odlok angleške vlade o ukinitvi zlatega standarda.

Pariz, 22. septembra. AA. Čeprav je bila danes edino pariška borza odprta med vsemi evropskimi borzami, je poteklo poslovanje na njej popolnoma normalno. Angleški funt ni kotiral.

Berlin, 22. septembra. AA. Nemško časopisje naglašja v zvezi z angleško krizo, da je francosko stališče med velesilami zelo močno, ker ima Francija skupno z ameriškimi Združenimi državami skoro vse zlato sveta.

Padec funta je presenetil ves svet

Berlin, 22. septembra. AA. Poročila o polomu angleške funta so presenetila kakor ves svet tako tudi finančne kroge v Berlinu. Dogodki v Londonu so napravili na vse bančne in borzne kroge globok vtis. V petek je notiral angleški funt na berlinski borzi 20,478, včeraj pa ga je državna banka ponujala po 19,25.

Berlin, 22. septembra. AA. Po mnenju merodajnih finančnih krogov so dogodki v Angliji na las podobni razmeram, ki so bile v Nemčiji pred 10 tedni. Razlike so samo v tem, da so finančni viri Anglije neizčrpnji, da je njeno narodno premoženje

ogromno in da nima reparacijskih dolgov. Razen tega se lahko Anglija opira na ogromno gospodarsko ozemlje angleškega imperija. Nemški vladni krogi so sprejeli dogodke v Angliji povsem mirno. Zanimivo je, da so morali sedaj utihniti tisti nemški voditelji, ki so po 13. juliju metali vladni najtežje očitke zaradi njene gospodarske politike. Po mnenju finančnih krogov so sedanji dogodki v Angliji omajali in uničili dosedanje klasično vlogo Anglije kot merilca valute, kredita in kot razsojevalca v gospodarskih vprašanjih sveta. Ta moč in ta vloga je sedaj samo še v negativnem smislu. Zadnji dogodki dokazujejo, da je vsa mednarodna financa in vse borzno delovanje tesno povezano z Londonom. Včeraj n. pr. so morali zapreti skoro vse kontinentalne borze.

Nemške in avstrijske borze

Berlin, 22. septembra. AA. Z ozirom na to, da so bila londonska in skoro vse ostale borze sveta včeraj zaprte — izjemo sta tvorili borzi v Parizu in Newyorku —, so bile včeraj v pondeljek tudi nemške borze zaprte. Kotirale so samo devize na podlagi uradnih tečajev nemške narodne banke.

Dunaj, 22. septembra. AA. Korbiro poroča, da je dunajska borzna zbornica glede na veliko število evropskih borz, ki so včeraj prekinile poslovanje v zvezi z dogodki v Londonu, sklenila ukiniti sestanke borznega oddelka za efekte. Ker je to prekinjenje posledica vzrokov, ki niso v gospodarskem položaju Avstrije, je treba ostale tekoče posle opravljati v okviru obstoječih določb. Borzni sestanki blagovnega oddelka se bodo vršili tudi naprej.

Dunaj, 22. septembra. V zasebnem prometu je notiral včeraj angleški funt 29 do 30, danes 30,5—31; lira je za pol odstotka padla. Tudi inozemske borze so najavile delno izboljšanje funta. Praška borza je kazala ugodnejše lice in so se tečaji v primeri s ponedeljkovimi pobiljšali. V Newyorku je funt danes predpoldne lahko nazadoval ter je notiral s 4,11, kar znači nazadovanje za 21 c.

Borza prične poslovati, volitve so razpisane, MacDonald je utrujen

London, 22. septembra. Borza prične jutri zopet poslovati.

London, 22. septembra. Volitve so razpisane za 24. oktobra.

London, 22. septembra. Ministrski predsednik MacDonald se vsled naporov zadnjih dni počuti močno utrujenega in se poda na nasvet zdravnikov na svoje posestvo. V njegovi odsotnosti ga bo nadomestoval Baldwin.

Trden položaj obveznic vojne škode

Izjava finančnega ministra dr. Djurića novinarjem

Beograd, 22. septembra. AA. Ker so se širili razni glasovi v naši javnosti o vzrokih padca kurzov obveznic vojne škode, je finančni minister dr. Djurić sprejel zastopniško tiska in jim dal to-le izjavo:

»Popolnoma neosnovane so vesti o ustavitvi izplačil kuponov obveznic vojne škode zaradi ukinitve nemških reparacij na podlagi Hooverovega načrta. Izplačilo kuponov in redna amortizacija obveznic vojne škode ter ostalih državnih posojil predstavlja definitivno državno obvezo,

ki jo bo država tudi v bodoče redno izpolnjevala. Sicer pa so sredstva za izplačilo prihodnjega kupona obveznic vojne škode že zdaj popolnoma zagotovljena.

Zato pomeni prodajanje obveznic vojne škode po dosedanjem neugodnem kurzu, utrpeli odvisno izgubo pri papirju, ki ima najboljšo podlago.

Prav tako so izmišljeni in neresni vsi glasovi, da bi država v kakršnikoli obliki hotela izkoristiti zasebne hranilne vloge v denarnih zavodih.

Vprašanje premirja v oboroževanju

Skandinavske države so stavile včeraj v ženevi formalen predlog

Zeneva, 22. septembra. AA. Norveški delegat je danes na seji Društva narodov stavil v imenu skandinavskih držav predlog, naj bi vse države članice Društva narodov ukinile oboroževanje do konca razorožitvene konference.

Italijanski delegat Marini se je pridružil temu predlogu. To zahtevo naj bi stavilo Društvo narodov, obenem pa naj bi se vse države formalno obvezale, da jo bodo izpolnile.

Kitajski delegat je predložil tajništvu

Društva narodov notu svoje vlade, ki v njej kitajske vlada posetil Karahana in mu izjavil, da sovjetska Rusija nima povoda biti vznemirjena zaradi nastopa Japonske na Kitajskem. Japonski gre za to, da zaščiti svoje pravice.

Japonska pojasnila Rusiji

Zagreb, 22. septembra. AA. Današnji »Večerc« priobčuje brzojavko iz Moskve, da je japonski poslanik posetil Karahana in mu izjavil, da sovjetska Rusija nima povoda biti vznemirjena zaradi nastopa Japonske na Kitajskem. Japonski gre za to, da zaščiti svoje pravice.

Angleški vzgled

Gospodarska kriza, ki je zajela svet, še ni dosegla svojega vrhunca. To dokazuje kriza angleške valute, one valute, ki je stoletja obvladala mednarodni denarni trg. In ni države, ki bi smela biti ob odpravi zlate valute v Angliji škodoželjna, ker v vseh državnih proračunih razsajajo deficiti. Pa tudi vsled tega ne, ker ni države, ki se ne bi morala bati posledic, če bi propadel angleški kredit. Ob padcu angleškega funta se zlasti jasno vidi, kako je prepleteno vse mednarodno gospodarsko življenje in kako se morejo narodi izkupati iz splošne gospodarske krize le s složnim in sporazumnim delom. Niti države, ki imajo zlata v preobilici, ne morejo več pogrešati sporazumnega boja proti vzrokom in posledicam splošne gospodarske krize.

To sporazumno mednarodno delo pa mora sloneti le na sporazumnem delu v vsakem narodu. Tudi ta resnica je že skoraj prodrla pri vseh narodih in pri nobenem bolj ko pri angleškem. Tam se snuje velika narodna stranka, ki naj objame vsa plemena in vse narode Velike Britanije ter pripadnike vseh ver in vseh stanov. Skoti, Angleži in Valizi, vsi se združujejo v eni narodni stranki, da s složnim delom premagajo vse težave, od katerih trpi Velika Britanija. Prav tako pa tudi ne ovira danes složnega dela v Angliji nobena verska razlika in nobena pokrajinska posebnost. Velika stiska je združila vse prebivalstvo Anglije in že se govori o tem, da se bo tudi opozicija pridružila vladnemu prizadevanju za rešitev finančne krize.

Kakor že tolikokrat, tako je na Angleškem tudi zdaj našel velik čas velike ljudi. In zato se ne zateka nobena stranka k demagogiji, da bi si z njo izboljšala volivne izgleda, pa čeprav so volitve že na vidiku, nobena stranka pa enako ne dela vladi težav, da si pomaga tudi z najbolj nepopularnimi sredstvi. Kriza je zjediniła ves veliko-britanski narod in zato ni nobenega dvoma, da bo ta narod tudi dorasel težki uri.

Ta angleški vzgled popolne enotnosti naroda bi si mogli tudi mi Jugoslovani vzeti k sreči, pa čeprav ni pri nas gospodarska kriza niti primeroma tako huda, ko drugod po svetu. Kajti mi nimamo niti onih armad brezposelnih, kakor so v drugih državah, niti nam ni treba premagovati težav, ki so zadele industrijske države. Ali kljub temu se tudi mi ne moremo oprostiti silnega upliva, ki ga povzroča svetovna gospodarska kriza, in trpimo tudi mi od nje. To se je zlasti videlo, ko smo samo zaradi težav drugih narodov nakrat bili soprizadeti od moratorija za nemške reparacije.

Če ni pri nas kriza tako močna ko v drugih državah, pa imamo zato druge težave, ki prav s takšno nujnostjo zahtevajo enotnost naroda, kakor je združil padec funta ves angleški narod v eni misli. Tako je treba pred vsem omeniti naš zemljepisni položaj, ki nam vedno narekuje čisto gotove ukrepe in ki jih mi sami niti ne moremo spreminjati. V mnogem je sploh vsa naša politika odvisna le od zemljepisnega položaja, a zlasti v tem pogledu, da moramo pred svetom nastopati kot čisto zedinjena celota.

Naj se med seboj še tako prepiramo, vendar moramo pred svetom vedno in v vsakem pogledu veljati kot ena celota, ker le v tem primeru nekaj pomenjamo in ker le v tem primeru velja nekaj naš glas. Tudi brez ozira na gospodarsko krizo, bi morali mi že davno slediti angleškemu vzgledu in brez ozira na plemensko, versko in stanovsko pripadnost veljati pred svetom le kot ena celota. In kot pripadniki te celote bi se morali prav tako zavedati svojih državljanskih dolžnosti, kakor se odključuje po svoji državljanski vzgoji Angleži.

Se bolj ko Angleži bi morali v tem oziru sloveti mi. Kajti vodilno vlogo je imel v mednarodnem svetu Anglež že stoletja dolgo in ves ta čas je veljalo kot samo po sebi umevno, da ni nihče dvomil o enotnosti angleškega naroda. Mi pa smo še mlada država, zelo mlada država, ki je v vsem svojem sedanjem obsegu bila pred dvajsetimi leti še nepričakovana možnost. Ta mlada država pa je nekaterim imperijalistom na poti in zato bi neprestano radi dopovedali svetu, da smo kar bolni od samih notranjih nesoglasij. Da bi svet bolj verjel tem klevetam tujih imperijalistov, so si ti dobili še plačance v našem narodu, ki za denar ponavljajo njih laži in ki naj s svojim izdajstvom pripomorejo do verodostojnosti teh laži. V tem je vzrok, da moramo kar plebiscitarno naglašati pred svetom, da smo ena celota, nerazdružljiva in nedeljiva celota.

Angleški vzgled nas zopet opominja k dolžnosti, da manifestiramo to svojo enotnost. In dolžnost nas vseh je, da bo ta manifestacija čim mogočnejša.

Prepoved uvažanja praška »Alana«

Beograd, 22. septembra. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje in s soglasjem ministrov za trgovino in industrijo ter za kmetijstvo je prepovedano uvažanje in prodajanje praška »Alana« za izdelovanje umetnega medu. O tem sklepu ministra za socialno politiko in narodno zdravje so obveščene vse naše carinarne.

Zakon o zmanjšanju službenih prejemkov

Beograd, 22. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog g. ministra financ in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o zmanjšanju službenih prejemkov.

Čl. 1. — Uradniški pripravniki prejemajo svoje službene prejemke v obliki mesečne plače po draginskih razredih in sicer:

A. V strokah, kjer so zvanja razporejena v osem skupin: v prvem draginskem razredu 1.700, v drugem draginskem razredu 1.550, v tretjem draginskem razredu 1.450;

V strokah, kjer imajo zvanja devet skupin: v prvem draginskem razredu 1.470, v drugem draginskem razredu 1.320, v tretjem draginskem razredu 1.220;

V strokah, kjer so zvanja razporejena na deset skupin: v prvem draginskem razredu 1.330, v drugem draginskem razredu 1.180, v tretjem draginskem razredu 1.130.

B. Poleg plače pripada uradničkim pripravnikom tudi rodbinska draginska doklada.

Čl. 2. — Osebnost draginske doklade upoko-jencev, ki so bili upokojeni od 1. januarja 1929. do 1. aprila 1931. in se jim je pri rešitvi o ureditvi pokojnine upoštevala službena doklada kot podlaga za pokojnino, se zniža za 5% skupnih mesečnih premijskih prejemkov po odbitku rodbinske draginske doklade.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi za oficirje, vojaške uradnike in za druge vojaške profesorje, ki so bili upokojeni od 1. oktobra 1929. leta do uveljavitve tega zakona, kakor tudi za uslužbence državnih prometnih ustanov,

Uredba o zmanjšanju osebnih draginskih doklad

Beograd, 22. septembra. I. Včerašnje »Službene Novine« prinašajo:

Na osnovi §§ 28. in 127. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. in §§ 29. in 133. zakona o državnem prometnem osoblju se predpisuje ta-le uredba o zmanjšanju osebnih draginskih doklad:

§ 1. Osebnost draginske doklade, kakor jih je določal § 19. zakona o uradnikih, se določijo tako-le:

predsednik ministrskega sveta 6000 Din, ministri in bani 4500 Din.

§ 2. Osebnost draginske doklade, kakor so bile določene v tabelah § 22. zakona o uradnikih in § 22. zakona o državnem prometnem osoblju se določijo tako-le:

položajna grupa	stopnja	draginski razred		
		I.	II.	III.
II.	1	1000	850	—
II.	2	1000	850	—
III.	1	1000	850	750
III.	2	1000	850	750
IV.	1	1000	850	750
IV.	2	1000	850	750
V.	—	1000	850	750
VI.	—	1000	850	750
VII.	—	1000	850	750
VIII.	—	975	825	725
IX.	—	950	800	700
X.	—	925	775	675

§ 3. Draginske doklade, določene po tabeli § 24. zakona o uradnikih, se določajo tako-le:

položajna grupa	draginski razred		
	I.	II.	III.
I.	855	730	680
II.	840	715	665
III.	825	700	650

§ 4. Draginske doklade določene po tabelah § 24. in § 25. zakona o državnem prometnem osoblju se določajo tako-le:

položajna grupa	draginski razred		
	I.	II.	III.
I.	850	725	675
II.	835	710	660
III.	825	700	650
IV.	815	690	640

položajna grupa	draginski razred		
	I.	II.	III.
I.	880	730	680
II.	790	690	640
III.	750	650	600

§ 5. Osebnost draginske doklade, kakor jih določa tabela v § 25. uradniškega zakona, se določajo tako-le:

Uspešno delo Strokovne komisije

Kongres v Ljubljani — V njej je včlanjenih 108 organizacij z 9000 člani

Ljubljana, 22. septembra.

V nedeljo dopoldne se je vršil v Delavski zbornici kongres Strokovne komisije za Slovenijo. Kongresa se je udeležilo 42 delegatov iz raznih krajev Dravske banovine. Ti delegati so zastopali železničarje, kovinarje, splošno delavsko zvezo, rudarje, privatne nameščence, lesne delavce, živčile, oblačilne delavce, monopolce in natakarje, skupno nad 9000 članov. Kongresu je prisostvovalo tudi 18 gostov, med njimi iz Zagreba, Sarajeva in Beograda.

Kongres je otvoril predsednik Jernejčič in dal besedo tajniku Juriju Stanku. Iz njegovega poročila posnemamo, da je v Strokovni komisiji včlanjenih 108 delavskih organizacij. Delovanje Strokovne komisije v preteklem letu je bilo zelo živahno. Strokovna komisija je podvzela več akcij, med njimi akcijo za vaje in njih zaščito, za starostno zavarovanje, za brezposelnost, za 8-urnik, za stanovanjsko zaščito in končno proti zniževanju mezd. Vzpodbudilno je podpirala ustanovitev delavskih otroških kolonij in se je letos prva taka kolonija že ustanovila. Kot največji uspeh Strokovne komisije je tajnik Stanko podčrtaval ohranitev enotnosti delavskega gibanja v Sloveniji.

Za tajniškim poročilom so sledili referati o reorganizaciji Strokovne komisije (tajnik Stanko), o socialno-političnih zahtevah delavstva

ki so bili upokojeni od 1. aprila 1930. do 1. julija 1931.

Čl. 3. — Osebnost draginske doklade, ki se izplačuje po določbah uredbe o draginskih dokladah duhovnikov vseh, v ustavi priznanih veroizpovedi, D. R. št. 88900 od 28. junija 1925. leta in njenih kasnejših dopolnitev, se zniža, in sicer: aktivnim in upokojenim visokodostojanstvenikom za 6%, aktivnim župnikom pa za 5%.

Čl. 4. — Nagrade dnevnitvarjev in honorarnih uslužbenecv se znižajo za 5% njihovih bruto dohodkov. To znižanje velja do uredbe, ki bo izdana v smislu čl. 166. zakona o uradništvu z dne 31. marca 1931. in čl. 272. zakona o državnem prometnem osoblju z dne 22. junija 1931. leta.

Čl. 5. — Vse specialne nagrade in vse specialne doklade k plači v denarju in ostali honorarji, ki se izplačujejo na kakršnikoli osnovi, se znižajo za 5%.

Dotacije in taničeme na kakršnikoli osnovi se znižajo za 10%.

Sedanji prejemki poedincev, stalni ali začasni, ki se izplačujejo iz državnih sredstev v državi ali v inozemstvu, kadar niso pokojnine, narodna priznanja ali invalidnine, se znižajo za 6%, na podlagi posebnega odloka pristojnega ministra pa tudi preko tega odstotka.

Zneski, določeni po določbah prejšnjih odstavkov, se ne smejo povečati.

Čl. 6. — Ta zakon dobi obvezno moč 1. oktobra. Tedaj prenehata veljati čl. 23. uradniškega zakona z dne 31. marca 1931. in čl. 23. zakona o državnem prometnem osoblju z dne 22. junija 1931.

položajna grupa	draginski razred		
	I.	II.	III.
I.	650	590	565
II.	635	575	550

§ 6. Osebnost draginske doklade, kakor jih določa tabela § 25. zakona o prometnem osoblju, se določajo tako-le:

položajna grupa	draginski razred		
	I.	II.	III.
I.	600	590	565
II.	625	575	550

§ 7. Osebnost draginske doklade, ki pripadajo po določilih § 127 uradniškega zakona z dne 31. marca 1931. in po § 133. zakona o državnem prometnem osoblju z dne 21. junija 1931., se upoko-jencem, ki so bili upokojeni pred 1. oktobrom 1931. leta in katerim so v rešenju o reguliranju pokojnine vzete za osnovo za penzijo položajne doklade, se zmanjšajo toliko, kolikor znaša 5% od skupne mesečne pokojnine in pokojninskih doklad, razen družinske draginske doklade.

2. Če bi takšno znižanje draginskih doklad zneslo manj kakor znaša minimalna doklada po določilu v I. odstavku § 127. zakona o uradnikih in po določilu v I. odstavku § 133. zakona o državnem prometnem osoblju, se bo izplačevala ta minimalna doklada.

§ 8. Ta uredba stopi v veljavo dne 1. oktobra 1931. leta.

V Beogradu, dne 19. septembra 1931.

Znižanje draginskih doklad v vojski

»Službene Novine« so objavile tudi ta odlok: Na osnovi § 2. zakona o draginskih dokladah častnikom, vojnim uradnikom, podčastnikom in gojencem vojne akademije z dne 7. maja 1931. se predpisuje ta-le

odlok o znižanju osebnih draginskih doklad

1. Osebnost draginske doklade, ki pripadajo po zakonu o draginskih dokladah častnikom, vojnim uradnikom, podčastnikom in gojencem vojne akademije z dne 7. maja 1931. leta, se znižajo, in sicer admiralom, višjim častnikom in višjim vojnim uradnikom za toliko, kolikor znaša 6%, vsem ostalim pa za toliko, kolikor znaša 5% od skupnih mesečnih dohodkov izvzemši družinsko draginsko doklado. To znižanje se ne nanaša na podčastnike vojske in mornarice in gojence vojne akademije.

Ta odlok stopi v veljavo 1. oktobra 1931. leta.

V Beogradu, dne 19. septembra 1931.

samoznih podjetij s sredstvi, ki so na razpolago strokovnim organizacijam, mora zahtevati, da poseže vmes javna oblast s sredstvi, ki so njej na razpolago.

Po daljši debati, v katero so posegli skoro vsi navzoči, so se vršile volitve. Izvoljeni so bili v izvršni odbor: Jernejčič, Stanko, Jakomin, Arh in Urnkar. Vsaka organizacija imenuje po enega delegata, vsi ti pa tvorijo skupaj z izvršnim odborom upravni odbor. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Azman (Jesenice), Bricej in Čelesnik (Ljubljana).

Člansko zborovanje Nar. strokovne zveze v Trbovljah

V soboto 19. septembra t. l. ob 16. uri se je vršilo v gostilniških prostorih g. Jakoba Božiča v Lokah izredno dobro obiskano zborovanje članstva Narodno strokovne zveze. Zborovanje je otvoril predsednik g. Miha Koren, ki je navzočim članom pojasnil korake, ki jih je vodstvo narodnega delavskega pokreta v zadnjem času izvršilo, in ukrepe, katere namerava v najbližnji bodočnosti še podvzeti, da se težavni položaj, v katerem se naše delavstvo zaradi dolgotrajne rudarske krize nahaja, vsaj ublaži. — Vprašanje kuluka je za delavstvo po prizadevanju Narodno strokovne zveze ugodno rešeno, enako uspešno rešuje tudi vprašanje brezposelnosti. Največjo pažnjo pa posveča Narodno strokovna zveza vprašanju ureditve gospodarskega načrta, ki ga je zasnovalo vodstvo, da postavi narodni delavski pokret v rudarskih revirih na trdno in trajno podlago. — Ta akcija se za Narodno strokovno zvezo ugodno razvija in obeta biti v najkrajšem času zadovoljivo rešena. — Tudi v kulturno-prosvetnem pogledu se organizacija pridno giblje. Dramatični odsek pripravlja novo dramo, ki bo odigrana že v oktobru. Pevski odsek pa si je nabavil klavir ter pridno vadi v prvi vrsti narodne pesmi. Pevski zbor razpolaga s številnimi prvostničnimi glasovi, katere bo treba le izuriti in uglediti, in Narodno strokovna zveza bo lahko ponosna na svoj mladi zbor.

Strokovni tajnik g. Bostič je poročal o tehničnem preustroju Narodno strokovne zveze. Vodstvo ima v načrtu ustanovitev rudarskega tajništva in rudarskega strokovnega sveta v okrilju Narodne strokovne zveze. Vodstvo to vprašanje, ki je največjega pomena za nadaljni uspešni razvoj narodnega delavskega pokreta v rudarskih revirih, še proučuje, ter ga bo izneslo na enem prihodnjih strokovnih shodov Narodno strokovne zveze. Vsekakor pa je nujno potrebno, da strokovna rudarska vprašanja pretresajo strokovni rudarski zaupniki, in zato se bo ustanovil strokovni rudarski svet Narodno strokovne zveze za vse rudarske revirje Dravske banovine.

Članski zbor je vzel poročila referentov o zadovoljstvom na znanje ter se je sklenilo, da bodo šli s podvojenimi silami na delo, da se akcije Narodno strokovne zveze med rudarskim delavstvom tudi moralno podprejo ter združi vse rudarske delavstvo v veliko narodno falango, ki bo — združena v mogočeno jugoslovanski narodni fronti — mogla edino uspešno ščititi in zagovarjati interese trpečega delovnega ljudstva.

Posledice nepredvidnosti in malomarnosti

Škocijan, 22. septembra.

Pred dnevi se je pripetila posestniku Janezu Hočevanju iz Mačkova pri Škocijanu huda nezgoda. Popoldne je v konjski staji stopil h konjem; pogladil je najbistrejšega po hrbtu, pri tem je pa konj skočil naprej in udaril posestnika z zadnjem nogo po obrazu. Močan udarec je zdrobil posestniku nosno kost in mu tudi ustnice močno poškodoval. Kakor je pač kmetiška navada, da se v začetku ne brigajo za svoje bolezni, tako je tudi Hočevan upal: Saj bo čez par dni že dobro in škoda je denarja za zdravnika. Ostal je dva dni doma brez zdravniške pomoči. Rana pa ga je bolela vedno bolj in tudi otekala je. V nedeljo se je odločil za zdravnika in odpeljal so ga v novomeško bolnico v Kandijo k usmiljenim bratom.

Avstrija sprejme pogoje DN za posojilo

Dunaj, 22. septembra. d. Danes se je tu vršila seja glavnega odbora nacionalnega sveta. Na njej so se izjavile stranke nacionalnega sveta enoglasno za sprejem zahtev finančnega odbora DN v zadevi avstrijskega budžeta. Tudi vlada je te zahteve že sprejela. Zvezi kancelar dr. Buresch je telegrafiral v Ženevo, da se je narodni svet izjavil za njegov varčevalni program. Parlament bo sklican 30. t. m., da podpiše tozadevni zakon.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

Bled, 22. septembra. Na turnirju so danes odigrali nedoligrane partije.

Vidmar je izgubil v 80. potezi proti Stoltzu. Kashdan in Pirc sta s 60. potezo remizirala. Tudi Astaloš in Colle sta se zedinila za remis. Proti Stoltzu pa se je Astaloš v svoji drugi nedoligrani partiji udal.

Po današnjih partijah je nastal ta položaj: Aljehin 18, Bogoljubov 12,5, Kashdan 12, Spielmann, Vidmar 11,5, Flohr, Kostić, Maroczy, Niemcović, Stoltz 11, Tartakower 9,5, Astaloš 9, Colle 8, Pirc 7.

Mojstri odigrajo jutri 23. kolo v teh parih: Maroczy : Spielmann, Kashdan : Aljehin, Bogoljubov : Kostić, Flohr : Stoltz, Pirc : Tartakower, Niemcović : Astaloš in Colle : Vidmar.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 22. septembra. d. Hladno vreme bo trajalo še nadalje, izmenoma oblačno, v severnih Alpah ponekod deževno.

Dr. A. Kuhar — novi predsednik Notarske zbornice

Ljubljana, 22. septembra.

Skupščina Notarske zbornice v Ljubljani je v svoji seji dne 20. t. m. izvolila za predsednika Notarske zbornice dr. Kuharja Andreja, notarja v Ljubljani, za podpredsednika pa dr. Krevla Josipa, notarja v Ljubljani. Ostali odborniki so: Asič Ivan, notar v Mariboru; Jereb Rado, notar v Konjicah; Marinček Matija, notar v Novem mestu; dr. Šorli Ivo, notar v Mariboru; Ušlaker Ivan, notar v Sevnici. Namestniki: dr. Grašič Ivan, notar v Kranjski gori; dr. Stojan Ivan, notar v Ljutomeru; Sink Stevo, notar v Škofji Loki.

Čedalje pristrčnejše vezi med slovenskimi in hrvatskimi kmeti

Škocijan, 22. septembra.

V nedeljo se je vršila pri Dobrem svetu nad Kostanjevico vsakoletna božja pot. Ze v soboto proti večeru so se začeli zbirati ljudje iz bližnjih in oddaljenejših krajev iz Dravske in Savske banovine. Noč je izvezla manjših fantovskih prerekanj potekala mirno v vselem razpoloženju in proti jutru je zvon cerkve Matere božje privabljal vedno večje trume romarjev. Na tej božji poti zbujajo posebno pozornost še zadnji spomini na Uskoke ali Vlahe v belih narodnih nošah; največ jih je prišlo iz okrajev Zumberka in Stojdrage. Tudi slovenska stran Gorjancev je bila po najoddaljenejših prebivalcih v velikem številu zastopana. Na tem narodnem slavlju se sklepa vedno bolj pristrčnejša vez med slovenskimi in hrvatskimi kmeti in iz te čimdalje tesnejše vezi in bratskih odnošajev se polagoma spaja in pripravlja složen narod jugoslovanski.

Gostovanje Šentjakobčanov na Jesenicah

Jesenice, 21. septembra.

V soboto in nedeljo so gostovali na našem Sokolskem odru šentjakobski diletanti iz Ljubljane. V soboto zvečer so vprizorili trojedansko komedijo »Rečna ko cerkvena miša«, drugi dan pa tudi trojedansko komedijo »Bunbury«.

To je bilo prvo njihovo gostovanje pri nas. Šentjakobski diletanti so nam lahko vzor, koliko premore tudi diletantski oder, če dosti dela žrtvuje in vztraja. V resnici so igrali svoje vloge nad vse izbornu. Njihovo gostovanje je imelo velik vpliv na naše diletante, ki so jih te predstave gotovo navdušile in silile k posnemanju.

Nekaj je še, kar moramo povedati, in sicer to, da je bila udeležba s strani občinstva naravnost žalostna. Ne iščimo vzrokov, ampak eno drži: vsaj goste bi morali dostojno sprejeti s primerno udeležbo.

Proslava 30-letnice prve mature na gimnaziji v Kranju

Kranj, 21. septembra.

Letos je obhajala realna gimnazija v Kranju 120 letnico francoske gimnazije v Kranju, 70-letnico nižje gimnazije in 30-letnico prve mature. Vidovdanska gimnazijska proslava je veljala predvsem obletnici francoske gimnazije, ki nam jo je dala doba Napoleonove Ilirije. Preteklo soboto pa so proslavili prvi maturantje 30-letnice svojega odhoda s kranjske gimnazije. Med njimi so danes priznani intelektnejši in strokovnjaki z vseh kulturnih področij. Vsi pa so narodno zavedni možje, ki se aktivno udeležujejo političnega in prosvetnega življenja.

Z vseh strani Dravske banovine so prišli v Kranj, da si ožive spomine na gimnazijska leta. Prišla sta tudi dva tedanja njihova profesorja, ki sta danes oba gimnazijska direktorja; to sta dr. Valentin Korun iz Ljubljane in dr. Josip Tomineš iz Maribora, katerega so imeli tedanjim dijaki zelo radi, ker je bil vzoren vzgojitelj in zaveden narodnjak, ki je večkrat moral ščititi mlade navdušene dijake, ki so skrivaj

ustanavljali različne literarne in kulturne krožke.

V salonu hotela »Jelen« se je vršil banket. Izmed prvih maturantov so se udeležili proslave gg.: Ivan Čol, poštni upravnik v Ljubljani; Demšar, župnik v Zasipu pri Bledu; Dolžan Ivan, profesor v Ljubljani; dr. Hacin Josip, odvetnik v Ljubljani; Kralj, sodni svetnik; Mešek, hranišniški uradnik v Ljubljani; Pezdich Ivan, okrajni glavar v Ljubljani; Pintar, železniški

uradnik ter dr. Sabothy Beno, odvetnik v Kranju. Popoldne so si ogledali jubilej Kranj, ki je iz malega mesteca na skali v teku 30 let zrastle v širo industrijsko mesto. Nato so bili gostje dr. Sobothyja, na čigar lepem vrtu so v vselem in prijetnem razpoloženju ostali do večera. Darovali so vsoto 900 Din za Petrov sklad »Dijaške kuhinje« v Kranju, za kar jim velja srčna hvala.

Statistika mariborskega šolstva

V srednjih šolah je 2701 dijak — v osnovnih šolah pa 6288 otrok
Na nemški manjšinski šoli je 54 otrok

Maribor, 22. septembra.

Tudi v Mariboru se je letos znatno povečalo število dijaštva in šolarjev. Na realni gimnaziji je bilo vpisanih 1160 dijakov in dijakinj, na klasični gimnaziji 717, na moškem učiteljski 208, na ženskem učiteljski 393, na zasebnem ženskem učiteljski 150, na trgovski akademiji pa 136 dijakov in dijakinj, skupaj poseča mariborske srednje šole 2701 dijakov.

Na deški meščanski šoli je vpisanih 442 učencev, na prvi dekliški meščanski 305 učenk, na drugi dekliški meščanski 221, na zasebni de-

kliški meščanski šoli 135, tako da jih je skupaj 1121 učencev in učenek.

Na osnovnih šolah je, in sicer na prvi deški 178, na drugi 138, na tretji 483, na četrti 252, na vladnici 123 učencev. Na prvi dekliški osnovni šoli je 228, na drugi 475, na tretji (vladnici) 180, na četrti pa 145 učenek. Na mešani nemški manjšinski šoli je 54 otrok. Na vseh osnovnih šolah je letos v Mariboru 2466 otrok.

Na vseh mariborskih šolah, višjih in nižjih srednjih ter osnovnih se je letos vpisalo 6288 otrok, fantov in deklet.

Strašen samomor na Viču

27-letni mesar Anton Starin se je z mesarskim nožem zabodel v srce in obležal pri priči mrtev

Vič, 22. septembra.

Danes okrog 12. uri se je po Viču raznesla strašna novica, da si je 27-letni mesar Anton Starin doma v sobi zabodel mesarski nož v srce in obležal na mestu mrtev.

Pokojni Anton Starin je bil zadnje dni nekam čudno razpoložen, ni se dosti brigal za obrt, ampak hodil okoli po občini. Nihče pa ni pričakoval, da kuje v svojem srcu naklep, vzeti si življenje na tako grozovit način. Starin je prišel dopoldne domov, se zaklenil v svojo sobo in tam izvršil grozno dejanje. Ko ga nekaj časa ni bilo na izpregled, je njegova mati poklicala vajenca, naj pogleda, kje se muči sin. Vajenec je šel do vrat sobe, v kateri je bil malo prej sin Anton. Hotel je odpreti vrata, bila pa so zaklenjena. Ko se na ponovne klice ni hotel sin Anton odzvati, so s silo odprli vrata. Vsem se je nudil grozen prizor. V mlaki krvi je ležal na tleh sin Anton, zaboden z ve-

likim mesarskim nožem v srce. Domačini so takoj skušali pokojnika obuditi k življenju, toda zaman.

Poklicana komisija, obstoječa iz dežurnega zdravnikarja dr. Lapajnetarja, policijskega uradnika Hauptmanna in višjega stražnika Gece je mogla ugotoviti le smrt. Rana je bila smrtna in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč brez uspeha. Po komisijonelnem ogledu so domači truplo pokojnika položili doma na mrtvaški oder.

Kaj je gnalo mladega Starina v smrt, ni povzem znano, domneva pa se, da je bila vzrok njegovemu obupnemu dejanju neozdravljiva bolezen. Pokojni Anton je bil simpatičen mladenič, med domačimi fanti splošno priljubljen. Prezgodnjo smrt sinovo občujejo mati in ostali sorodniki. Težko prizadej, ugledni rodbini Starinovi naše globoko sožalje, pokojnemu Antonu pa lahko domača zemlja!

Jesenski — sneg

Novo mesto, 22. septembra.

Sneg že v jesenskem času je pri nas pač nekaj nenavadnega. Pa smo ga le dobili v ponedeljek. Temperatura je padla opoldne v mestu na šest stopinj, pobelili so se bližnji Gorjanci in Kočevski hribi skoro do doline. Poskušalo je snežiti tudi v ravnini, pa so se snežinke kar sproti topile. Zato je tem občutnejše deževanje in pritisnil je na večer izdaten hlad. Kaj bo z ajdo in kaj z vinogradi, ki baš letos krasno kažejo! Posode ljudem kar primanjkuje, toliko božje kapljice se nam obeta. Da bi jesenska zima le kaj kmalu spet izginila!

Kočevje, 22. septembra.

V ponedeljek je padel skoraj pol ure sneg, ki je pobelil okoliške hribe, dočim se je v nižinah sproti topli. Ljudje ne pomnijo, da bi bil kdaj že v septembru padel sneg.

Trbovlje, 22. septembra.

Vreme je bilo našim vrtilim planincem v nedeljo silno naklonjeno. Kakor da bi jim ne hotelo kvariti planinskega veselja, je čakalo, da je bil blagoslovljen in odprt nov dom na Mrzlici, nato pa je prišel obilen blagoslov iz neba. — Ze v noči je pričelo močno deževati, jutraj pa se je pridružil dežju še ledenomrzli veter, ki je bil iz severa. Proti opoldnevu so pričele pomešane med dežjem naletavati tudi v naši dolini snežinke in ko se je proti večeru nekoliko zjasnilo, smo opazili naše okoliške planine: Mrzlico, Sv. Planino, Kum in Kriške planine zavito v prvo belo odejo, ki je segala precej globoko v dolino. — Ta pojav je očividno znak letošnje zgodnje in trde zime, katero bodo zlasti prebivalci, prav posebno pa rudarji rudarskih revirjev z veseljem pozdravili. —

Biserna poroka

Novo mesto, 22. sept.

Biserno poroko sta slavila v ponedeljek dopoldne v kapiteljski cerkvi krepka in čila zakonca 88-letni g. Leopold Fischer in njegova 91-letna družica Marija. Pred šestdesetimi leti sta na isti dan in pred istim oltarjem sklenila življensko zvezo. Imela sta 8 otrok. Žive le še tri hčere in sin. V slavnostno okrašeni cerkvi so se zbrali njuni otroci s številnimi vnuki, nabralo se je tudi mnogo občinstva, vsaj je bil stari gospod Fischer znan daleč naokoli osebiti kot edini vešedsetletni novomeški žolnar. — Ob petju zvonov in orgel se je ponovil svečani obred, ki ga je nad slavljenca izvršil kanonik Fran Ferjančič.

Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi z željo, da bi slavljenca dočakala še nov poročni jubilej v zdravju in zadovoljstvu.

Slabejša letošnja letina na Dolenjskem

Krasno pa kažejo vinogradi

Toplice na Dolenjskem, 22. sept.

Deževno vreme ovira poljska dela, oziroma spravljane poljskih pridelkov. Glavno sedanje sodelo je izkopavanje krompirja in spravljane koruze. Na krompirju in koruzi se pozna polna suša, vendar v splošnem ni pridelek tako slab, kakor je bilo pričakovati. Zelo slabo pa kaže zelje, ki spada h glavni kmečki hrani. Mnogi sploh ne bodo pridelali nikakega zelja, ker je vse uničila suša in pa tudi bolhe, ki jih ni bilo mogoče pregnati in uničiti. — Krasno pa kažejo vinogradi. Mnogi vinogradniki so si morali napraviti nove sode, da bodo imeli kam

Za nego finega perila ne obstoja boljše sredstvo kot je

LUX

KI PERE TEMELJITO IN VARUJE PERILO

LUX

shraniti svoj obilen pridelek, ki utegne biti tudi po kakovosti boljši od prejšnjih let. Nekateri so pričeli že trgati, kar pa nikakor ni prav, ker prezgodaj potrgano grozdje ne more dati drugega kot kisline. Splošna trgatava pa je določena s 1. oktobrom. Tedaj se bo pričelo veselo življenje v vinogradih, od koder se bodo glasile vesele popevke in vriskanje mladeničev »bren-tačev«.

Sadna letina ni taka, kot bi bilo želeli. Kakor vsem sadežem, je tudi sadnemu drevju suša škodovala. Sadje je zelo piškavo in tudi zelo gnije. Mnogo sadja so že popražili za sadni most, veliko pa ga tudi suše. Povpraševanje po lepem namiznem sadju, zlasti po dolenjskih voščenkah je precejšnje, in kar bo lepega sadja, se bo lahko dobro prodalo.

Tudi lovci so prišli na svoj račun. Po gozdih je precej divjadi, v višjih legah tudi srnjakov, po kočevskem polju pa so se zopet pojavili divji prašiči, kjer delajo precejšnjo škodo, vendar pa jih ni mogoče pregnati niti ne po-streliti.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 23. septembra: Dogodek v mestu Gogi, premijera. Izven.

Četrtek, 24. septembra: Pritličje in prvo nadstropje, veseloigra, premijera. Izven.

Petek, 25. septembra: Zaprti. Premijera. Izven.

Sobota, 26. septembra: Kralj na Betajnovi, premijera. Izven.

Nedelja, 27. septembra: Pritličje in prvo nadstropje. Izven.

Opera

Nedelja, 27. septembra ob 16 uri: Prodana vesta. Gostovanje v Kranju.

Opozorjamo na otvoritveno predstavo letošnje ljubljanske dramske sezone. Drevi se vprizori prvič na ljubljanskem odru Grumova igra »Dogodek v mestu Gogi« v režiji g. prof. Šesta.

Druga premijera letošnje sezone v ljubljanskem gledališču bo v četrtek 24. t. m. Vprizori se Nestroyjeva burka s petjem v treh dejanjih »Pritličje in prvo nadstropje« v režiji prof. Šesta in v prevodu prof. Kobala. Glavne vloge so v rokah g. Levarja, Cesarja, Lipaha in Kralja. Predstava se vrši izven abonmaja.

Dnevna gledališka blaginja je sedaj za začetek sezone v dramskem gledališču in ne v opernem, nakar prav posebno opozorjamo vse prijatelje našega gledališča. Odprta je dnevno od 10. do pol 13. in od 15. do 17. ure.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Legla sta k počitku in skušala zaspati drug poleg drugega v ozki postelji. Nenadoma se je Konstantinu zazdelo, da je Arijana pritajeno vzdihnila. Ni se zgani. Deklico je napadlo lahko živčno drgetanje, ki ga je zaman skušala potlačiti. Vnovič ga je prevzel neznošen tesnobi občutek. Nočnih prizorov se je najbolj bal. Ko ni videl Arijaninih porednih oči in njenih posmehljivih ustnic in čutil tako blizu sebe zgolj svežost njenega mladostnega telesa, je bil brez moči in zmožen slehernega strahopetnega dejanja. Toda tisti večer ni mogel zaspati. Bilo je neizogibno, da se ta zadeva objasni, dasi se je bal načeti pogovor. Vzel je deklico v naročje:

»Kaj ti je?«

»Skrbi imam,« je zašepetala in se privila k njemu. Izpraševal jo je na vse mogoče načine. Ona ni hotela odgovorjati.

»Ne, ne ne morem ti povedati. Če bi poznal resnico, me ne bi več ljubil. Zapodil bi me! To je strašna reč.«

Te besede so spravile Konstantina iz ravnovesja. »Ah,« si je dejal, »varala me je; brez dvoma. V navalu jeze se je po nekem naših pogostih prepirov

49

obesila komu na vrat. In to jo zdaj tišči. Da bi imel dovolj moči jo poslušati. Bog naj mi podeli toliko poguma, da se ločim od nje in prenehajo te neprestane muke! Če bi le le hotela izpovedati, da jo izderem iz svojega srca!«

Zmes nasprotujočih si čustev mu je klijala srce, vendar pa je zatrepal pri misli, da mora izgubiti Arijano, zato se je obotavljal z odločitvijo. Obenem pa je nestrpno čakal, da čimprej zve resnico. Prizadeval si je pomiriti ljubico in jo skušal prepričati, da jo bo le prerad milo sodil in da bi samo laž dovedla do gotovega preloma. Končno jo je pregovoril, da se je izpovedala. Toda ihtenje je prekinjalo njeno pripovedovanje, ki je bilo brez zveze. Moral jo je izpraševati in več sam uganiti, kakor me je ona mogla povedati.

Šlo je torej predvsem za denar.

»Ob čem misliš, da sem tu živela?«

»Ne vem, nikoli nisi pustila, da bi o tem govoril. Bržkone ti teta denar pošilja, ker je bogata.«

»Od svoje tete nisem imela nikoli ne kopejke.«

Sledilo je dolgotrajno molčanje. »Se majhen suneč,« si je dejal Konstantin z boleščjo v srcu, »pa bom vse zvedel.«

Končno je začela pripovedovati v kratkih stavkih, ki jih je moral s težavo vleči iz nje, kakor se je morala prepričati z očetom in teto v preteklem poletju in kako se je zatekla k inženirju.

»Misliš sem, — ali me razumeš? — da si pribo-

rim neodvisnost, ne da bi dala nekaj svojkega, samo svoje telo sem hotela posoditi. Smoter, ki sem ga hotela doseči, je opravičeval v mojih očeh vse. Nisem se prodala; če bi bila to hotela, bi bila premoženje dobila. Ne, sama sem določila vsoto, ki sem jo potrebovala za tukajšnje življenje, dvesto rubljev mesečno. Če bi bila sprejela samo eno kopejko več, bi se sama sebi studila. Tako pa sem mislila, da bom prosta...«

Polagoma je zvedel vse podrobnosti, natančno in jasno. Število njenih obiskov, strogo odmerjeni čas, ki ga je prebila v oni predmestni hišici in da se je obvezala preživeti doma vse počitnice. Do dneva, ko je spoznala Konstantina, se ni zavedala svojega strašnega položaja. Potem je hotela biti samo njegova. Toda oni tam doli je čakal nanjo. Morala se je držati pogodbe in plačevati obresti...

Po dveurnem izpraševanju in odgovarjanju je v solzah prosila Konstantina, naj je ne pusti več domov, ali pa naj jo takoj zapodi.

Konstantin se je zgražal. Stud ga je davil. Samo en izraz je izustil in še ta mu je zamrl na ustnih: »Kakšna umazanost! Kakšna umazanost!« Dvignila je nepremostljiv zid med seboj in njim. Kako bi jo še enkrat vzel v naročje, ne da bi se spomnil, da se je udala božanjem bolnega človeka. Bil je torej konec. In vendar mu je usmiljenje prevzelo srce. Arijanin greh je bila računsko zmota. Njeno srce ni bilo pri tem udeleženo. V tej uri mu je bila bližja kakor kdaj poprej — v tej uri slovesa.

Pred ustanovitvijo sreza v Trbovljah

Trbovlje, 22. septembra.

Ze dolga leta si Trboveljani prizadevajo, da bi dosegli ustanovitev sreza ali vsaj sreske ekspoziture s sedežem v Trbovljah. Lansko leto smo že mislili, da je ustanovitev sreske ekspoziture v Trbovljah le še vprašanje časa. Toda zadeva je zopet zaspala. Zadnji čas pa kažejo zopet nekateri znaki, da se je to vprašanje na odločilnih mestih vendarle ponovno načelo, kajti pred kratkim je prejelo naše županstvo od oblasti vprašanje, da-li bi se dalo to vprašanje brez večjih težav kmalo rešiti. Ker je občina že lani pripravila za sresko ekspozituro uradne prostore in je tudi stanovanja za uradništvo že pripravila, smo prepričani, da ne obstojajo nepremostljive težave in da je dalo županstvo tudi pozitiven pristanek za takojšnjo ustanovitev sreske ekspoziture v Trbovljah, ki bi obsegala tudi občino Zagorje.

Proslava starejših slovenskih komponistov v Kočevju

Zastopnik Jugosl. pjev. saveza in Hubadove župe na koncertu

Kočevje, 21. septembra.

V soboto 19. t. m. je priredilo Glasbeno društvo v Kočevju glasbeni večer v počastitev spomina in dela skladateljev J. Fleishmana, M. Vilharja, dr. G. Ipavca in D. Jenka. Na programu je bilo najprej predavanje o omenjenih skladateljih, ki ga je sestavil pevovodja gosp. Mirko Trost, prečital pa eden od pevcev. Po predavanju je moški pevski zbor Gasb. društva doglano zapel pod vodstvom g. M. Trosta najzanimivejši pesmi skladateljev, ki so v težkih časih orali ledino na slovenskem glasbenem polju. Občinstvo je pevcem toplo aplavdiralo, zlasti navdušeno pa je sprejelo pesmi Mlatiči, Što čutiš, Srbine tužni? in Oblaček. Po odmoru je odposlanec JPS in Hubadove župe gosp. Zorko Prelovec pozdravil pevce in navzoče občinstvo. Pohvalil je dela našega Glasb. društva, podčrtal umestnost proslave in pozval kočevske Slovence, naj v večjem številu aktivno sodelujejo pri pevskem zboru. Zelo na mestu je bilo, da je g. Prelovec odločno grajal malomarnost naše publike, ki ni napolnila niti polovice dvorane. — Naslednjega dne, v nedeljo, so pevci na koru zapeli mogočno Jenkovo Molitevo, popoldne pa so organizirali lep izlet v Stare cerkev in popularizirali našo umetno pesem med preprostimi ljudmi. S tem je Glas. društvo zaključilo letošnjo sezono, sedaj se bo pa začelo pripravljati za proslavo desetletnice svojega obstoja.

Gelje

* Jubilejni občni zbor Ljudskega vseučilišča. V ponedeljek zvečer se je vršil deseti občni zbor celjskega Ljudskega vseučilišča. Podpredsednik g. Cilenšek je nakratko orisal zgodovino Ljudskega vseučilišča. Pred desetimi leti sta akademika Roš in Miklič ustanovila to važno ustanovo, ki ji je pa potem bil deset let duša in gonilna sila poštvovalni predsednik g. vladni svetnik Lilek. Doslej se je na Ljudskem vseučilišču vršilo nad 200 predavanj in mnogo tečajev; iz njegove lepe znanstvene knjižnice jih je mnogo črpalo znanje. Društvo pa je založilo tudi precej znanstvenih knjig, tako predvsem priznana zgodovinska dela g. vladnega svetnika Lileka. Odbor je imenoval v znak globoke hvaležnosti g. vladnega svetnika Lileka svojim častnim članom, kar so navzoči z odobranjem vzeli na znanje. Sledila so še poročila funkcijonarjev. Zlasti je treba omeniti, da je društvo dobilo v preteklem letu prvovrsten skriptikon, za kar ima največ zaslug g. direktor Marinček. Pri volitvah je bil zopet izvoljen predsednikom g. vladni svetnik Lilek, odbor pa je ostal dosedanji, nanovo je bil samo izvoljen g. prof. Adlešič.

* Smrtna kosa. 22. t. m. je v javni bolnici umrl 87-letni vpokojeni rudar Kranje Andrej iz Brezna, občina Dol pri Hrastniku. N. p. v ml. zalujočim sožalje!

* Dva nesrečna padea. 23-letni rudar Oblak Leopold iz Zabukovce je 22. t. m. padel na cesti tako nesrečno, da si je izpahnil levo roko v rami. — 28-letni rudar Bezgovšek Janez iz Drobnege dol pri Hrastniku, stanujoč v Mačkovec, je istega dne padel in si poškodoval levo r. mo. Oba rudarja se zdravita v celjski bolnici.

* Opekeli se je. 34-letni posestnik Zalar Andrej iz Kranjčičev v okolici Sv. Jurja ob južni žel. se je pred tedni doma nevarno opekeli celo levo roko. Spočetka se je zdravil doma, ko se mu je pa roka poslabšala, je moral v celjsko bolnico.

* Zopet preprič, ki bi lahko s smrtjo končal. 26-letni kolarški mojster Kavalir Luka v Levcu se je prepiral s svojim 21-letnim bratom Janezem, stanujočim na Lavi. Janez je potegnil nož in zamahnil proti bratu; ta je sicer odskočil, vendar je je nož zadell v obraz in mu ga razrezal od nosa do ušes. Težko ranjenega Kavalirja so prepeljali v javno bolnico.

* S hrške je padel 20-letni dninar Kelner Janez iz Okroga št. 6. Nalomi si je desno roko v rami ter izpahnil levo roko v zapestju. Prepeljali so ga v celjsko javno bolnico.

* Dve nezgodi pri sekanju drv. 14-letna Bogme Marica na Bregu je doma sekala drva, pri tem pa ji je priletelo poleno v čelo in jo nevarno poškodovalo. — 15-letna trgovska vajenka Šergan Zofija iz Smarjetke pri Rimskih Toplicah si je pri sekanju drv odsekala palec leve roke. — Obe deklici se zdravita v celjski javni bolnici.

Škocijan

Sejem. V nedeljo se je vršil pri Dobrem svetu nad Kostanjevico kramarski sejem. Obisk je bil dober od strani kupcev. Kupelja je bila nadvse živahna. Ali naj bo to znak, da se gospodarske razmere zboljšujejo? Tudi vreme je bilo ugodno!

Jz Dravske banovine

Gg. dopisnike prosimo, naj pošiljajo dopise naslovljene na uredništvo in ne na imena posameznih gg. urednikov!

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 57 z dne 23. septembra 1931 ima sledečo vsebino: Ustava nemške evangeljsko-kršćanske cerkve augsburškega veroizpovedovanja v Jugoslaviji. — Zakon o podaljšanju proračunskega leta banskih uprav. — Zakon o izpremembi uvodnega zakona za zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravnih. — Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o ukinitvi carinskih ugodnosti. — Zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu. — Zakon o dopolnitvi zakona o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke. — Naredba za izvrševanje zakona o prodaji pšenice v tuzemstvu. Uredba o cenah kruha v državi. Pravilnik o kontroli nad izvrševanjem predpisov zakona o prodaji pšenice v tuzemstvu. — Pravilnik o prodajnih cenah pšenice v tuzemstvu. — Uredba o besedilu pri-sege uslužbencev v resortu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. — Odločba o postopku za izbris odsvojitelnih in obremenjenih prelovi pri izvajanju agrarne reforme. — Razpis o ocarinjanju mrtvaških prtov. — Razne objave iz »Službenih novic«.

d Poset vinogradnikov iz Avstrije. Pretekli teden je 28 avstrijskih vinogradnikov, večinoma iz Niže Avstrije, posetilo na svoji poučni ekskurziji Gornjo Radgono, Ljutomer in sloveče Ljutomerske gorice. — V Gornji Radgoni so si ogledali Bonvierjeve šampanjske kleti, v Ljutomeru so obedovali ter potem preko vile Zemljič in Radomerja odšli v Jeruzalem. Zvečer so odpotovali v Ptuj.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich. 398-2 d Za Ciril-Metodov - Aleksandra Hudovernika sklad so darovali: Dr. Ludvik Grobelnik, notar, Ribnica 300 Din; dr. Vilko Maurer, notar, Kočevje 100 Dini; De Reggi, Ljubljana 60 Din. Lepa hvala! 2152

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velik izbori pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Optimist bo tudi danes napredoval. Ne bo čakal brez dela in tožil o slabih časih. Naporno bo delal in z zaupanjem gledal v bodočnost. Pri tem mu pomaga dobra zrnata kava, Meilnova kava, ki krepiča moči telesa in duha in preprečuje slabo razpoloženje. — Julio Meini — uvoz kave — ustanovlj. 1862. 1918

Dr. Zalokar

se je vrnil

in zopet redno ordinira v Maistrovi ulici 6

d Obilica gob v škofjeloškem okraju. Letošnje deževje je za naše gobarje ko nalašč. Gobarji stikajo ponajveč za jurčki. V kolikor ljudje gob ne porabijo zase, gredo na trg. Sveže nabrane prodajajo kg po 6 Din, suhe pa od 36 Din naprej. Lepi eksemplarji jurčkov se dobe nad Vincarji, pod Ljubnikom in v Polhovgrajskih dolomitih. Oprtani s cekarji, nahrbtniki in drugo posodo hite najprirednejši nabiralci gob v zgodnjih jutrih v goščave, ko še ni — konkurence. Uspehi so prav lepi. Neka deklica iz Gabrovega je dobila krasnega jurčka, ki je tehtal celih 25 kg. Sem in tje dobe gobe po pol kg težke. V Škofji Loki kupuje suhe gobe v trgovini pri Šmitkovki in je posel letos menda tudi s strani prodaje prav obilen. Ljudje menijo, da te jako bogate sezije gob še ne bo kmalu h kraju.

d Vlomna tatvina v Grubljah. Neznani vlomilec je vlomil v odsotnosti domačih v hišo posestnice Ane Megličeve v Grubljah, občina Prečna pri Novem mestu, in ukradel 4500 Din gotovine in več moških in ženskih oblek, tako da znaša skupna škoda okoli 9000 Din. Tatvine je osumljen neznani moški, srednjih let, precej visoke in vitke postave, oblečen v sivo ponošeno obleko in črn klobuk.

Ljubljana

Sreda, 23. septembra 1931: Tekla. Pravoslavni, 10. septembra: Minodora.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

* Akademikom! Zveza slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani javlja vsem akademikom in novincem, da bo za časa vpisovanja vodila pisarno v avli in pred kvesturo v drugem nadstropju, kjer bo dajala informacije glede vpisa na univerzo in pobirala članarino za ZSAU. Opozarjamo, da mora vsak akademik po sklepu zadnje skupščine ZSAU plačati članarino v znesku Din 4.—. Pripominjamo, da bodo le oni akademiki, ki so vplačali članarino, uživali vse ugodnosti, ki jih nudi ZSAU po svojih odsekih. Vse te ugodnosti so razvidne z razglasnim desk.

* Sestanek vsega članstva smučarske sekcije SK Ilirije bo 23. t. m. ob 18-30 v klubskem lokalu kavarne Evrope. Važno radi sestave programa, pregleda opreme, treningov itd. Vsi in točno! — SK Ilirija.

* Koncert lokalnega kvarteta Kedrov bo v petek 25. t. m. v Filharmonični dvorani. Člani tega kvarteta, ki je brez dvoma najboljši ruski

lokalni kvartet, so bivši člani petrograjske carske opere in carskega konservatorija.

* Socijalno zdravstvo ljubljanske mestne občine. Mestno načelstvo je izdalo propagandno brošuro »Socijalno zdravstvo avtonomnega mesta Ljubljane v letu 1930«. Brošura vsebuje poglavja: Klimatologija Ljubljane, Zdravstvena statistika, Javna higijena v mestu, Socijalno skrbstvo in organizacija socijalno-zdravstvenega oddelka mestne občine ljubljanske. Vsekozi zanimivi podatki so bili že priobčeni v dnevnem časopisu in je zlasti »Jugoslovan« pred kratkim obširno poročal o socijalno-političnem skrbstvu ljubljanske mestne občine. V brošuri je objavljenih več slik, ki ponazorjujejo udeleževanje ljubljanske mestne občine na socijalno političnem področju.

* Snuži vseh vrst in kvalitet z vsemi pritlikinami kupite najceneje pri »Jugosport« r. z. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 34 (preje Razberger). 1486

* Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

* List »Gospodar« prejema vsi člani »Vzajemne pomoči« reg. pom. blag. v Ljubljani brezplačno; v listu objavlja blagajna svoje razglase, ki se zadevajo vsi člani. 1634

* Volilni imenik mestne občine ljubljanske. Občinstvo se opozarja na razglas o razgrnitvi volilnega imenika, ki je priobčen v današnjem listu. 2155a

* Dr. Zalokar se je vrnil in ordinira redno popoldne od 2.—3. v Majstrovi ul. 6. 2153a

* Odprta noč in dan so groba vrata. Umrl so: od 12. 9. do 18. 9. Schulz Pavla, roj. Ozanič, 78 let, zasebnica, Vidovdanska 9; Kremenžar Marija, roj. Heitzinger, 44 let, žena strojevodje, Podjunska ul. 21; Škafar Marija, roj. Jerneje, 78 let, vd. posest., Lžanska 21; Jugovič Matija, nadsprev. d. ž., Vidovdanska 9; Gabršek Helena, roj. Cerar, 83 let, vd. delavca, Zabajek 5; Molik Franc, 80 let, železničar v p., Celovška 62; Lukas Marija, roj. Ržen, 72 let, vd. čevljarja, Japljeva 2; Šefic Alojz, 54 let, bivši tesar, nestalnega bivašča, in Tertnik Terezija, 70 let, vpokoj. tob. tov., Miklošičeva c. 6. — 21. 9. so umrli: Kalin Ivan, 1 leto, sin posestnika in delavca, Črna vas 5; Furlan Anton, 77 let, zvanik državnih železnic, Cegnarjeva ul.; Perdan Franc, 68 let, žel. nadsprev., Gosposvetska c. 13, in Bauer Marija, roj. Bizjak, 43 let, gostilničarka, Mesarska c. 4. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli od 12. 9. do 18. 9.: Sršen Luka, 18 let, posestnik, Blaže; Košak Ana, 62 let, zasebnica, Cesta v Mestni log; Abramovič Roman, 1 dan, sin polic. straž., Glince; Sajovic Antonija, 31 let, žena rudarja, Toplice; Fujan Ivan, 3 mesece, sin delavca, Skaručna; Meke Zora, 2 meseca, hči delavke, Brdo; Anžin Marija, roj. Zupan, 53 let, žena posestnika, Rašica pri Kamniku, in Anzele Jernej, 56 let, tesč, Mali log. Blag jim spomin! Zalujočim naše sožalje!

* Z nebotičnikom hite. Ob splošnem zanimanju Ljubljančanov se najvišja hiša v Ljubljani, splošno imenovana »nebotičnik«, prav hitro dviga v višino. Stavba je dosegla že 9. nadstropje ter bodo v teh dneh pričeli zidati že 10. nadstropje. Vseh nadstropij bo 12 ter bo »nebotičnik« po višini presegal višino ljubljanskega gradu. Že zdaj je s poslopja lep razgled po Ljubljani z odra, kadar bo dozidan, pa bo pogled po vsej okolici naravnost mogočen.

* Lukmanova hiša v Gradišču bo kmalu do tal podrt. Stoji samo še pritličje, kjer pa je bila še pred tedni uprava »Jugoslovana«, niti pritličja ni več. V Gradišču je postalo namah svetleje. Okolica bo znatno pridobila, brž ko bo stavbišče očiščeno ter se bo tam pojavila nova stavba, ki jo bodo kmalu pričeli zidati.

* Čudno jesensko vreme. Zelo pusto in nekam dolgočasno vreme imamo. Vrstijo se deževni dnevi, sledi par dni solnca, nato zopet dežuje. — v ponedeljek pa nas je celo preseletel sneg na Krimu in na bližnjih hribi. Obeta se nam slaba jesen, hladno je zlasti jutraj že kar zares.

* Spopad na stavbi. Zidar Franc K. je na Miklošičevi cesti na stavbi Grafike udaril z dežnikom po obrazu polirja Skubica iz Most in ga lahko ranil nad desnim očesom. Zidar K. je izpovedal, da je udaril Skubica po obrazu, ker ga je odgnal s stavbe s psokvami. Zadeva pride pred sodišče.

* Tatvine. Mestnemu delavcu Stanku Surku, stanujočemu v Gasilskem domu na Barju, je ukradel neznani tat iz njegovega čebelnjaka panj s čebelami in medom v skupni vrednosti 400 Din. — Neznani tat je vlomil v šupo posestnika Ivana Klemenca ob Cesti v mestni log in ukradel na škodo gospodarskega prosvetnega društva Krakovo-Trnovo 3 vozne plahte, vredne 800 Din. — Posestnik Miha Okorn, Krakovska ul. 25, je prijavil policiji, da mu je ukradel brezposelni kleparski pomočnik Evstahij T. raz podstrešja še dobro ohranjeno žimnico, vredno 250 Din. — Pečarskemu pomočniku Josipu Jakšetu, Glince c. XIII. št. 9, je bil ukraden raz kolesa pred neko gostilno v Rožni dolini karbidna svetilka, vredna 90 Din in 2 peresa od sedla, vredna 30 Din.

* Nesreče. 56-letnega magistratnega uradnika v pokoji Ivana Mulačka iz Most je v Bohoričevi ulici pritisnila ob zid zbesnela krava, ki je ušla iz mestne glavnice, in mu poškodovala desno nogo. — 35-letni posestnik Ivan Mrzelj s Polšnika je pri popraviljanju strehe padel z nje in si poškodoval desno roko v rami. — 66-letni pekovski pomočnik Albert Vučar, nestalnega bi-

vališča, je padel na ulici in se poškodoval na hrbtu. Vsi ti ponesrečenci so se prišli zdraviti v splošno bolnico.

* Zopet dva kolesa ukradena. Iz veže Lovčeto gostilne v Seneberju je bilo ukradeno zidarju Francu Žitniku iz Bizovika kolo, vredno 1800 Din. — Z dvorišča delavnice na cesti IV. št. 20 v Rožni dolini je bilo ukradeno mizarškemu vajencu Ivanu Bizjanu kolo, vredno 850 Din.

Mednarodne rokoborbe

v »Unionu«

Ljubljana, 22. septembra.

V veliki odločilni rokoborbi je premagal Romanov Sturma v 1 uri 8 min. Krasen stil je zopet pokazal v borbi proti Rainerju Mileusnić, učenec Pere Kopa. Borba je ostala danes neodločena ter se bo dobojevala do odločitve jutri. Travaglini je v 10 minutah položil Milovanovića. Odločilni boj med Krausejem in Prohasko je slednji dobojeval sebi v korist.

Maribor

m Novinarski koncert. Mariborski novinarski klub bo priredil v proslavo svojega in državnega praznika dne 1. decembra letos v Narodnem gledališču koncert, pri katerem bodo za sodelovanje naprošeni vsi mariborski pevski zbori in razni solisti. Prireditelj bo tako nekakšna revija našega petja. Opozarjamo na to vsa ostala društva in korporacije s prošnjo za upoštevanje.

m Sprememba posesti. Zasebnica Marija Aulova je kupila za 200.000 Din od dosedanjih lastnikov Virginije in Miroslava Ferjančiča hišo št. 1 v Ciril-Metodovi ulici.

m Mariborska afinerija zlata. Te dni se je osnovala tu nova industrija, ki je prijavljena pod imenom »Mariborska afinerija zlata d. z. o. z.« z osnovno glavnico 150.000 Din.

m Florentinski cekini v temelju. Pri izkopavanju temeljev za novo Bergovo palačo na Glavnem trgu so delavci našli med temeljnimi zidovim stare stavbe, takozvanega prvega mariborskega rotovaža, 8 florentinskih cekinov iz 14. stoletja.

m Ržen kruh. Mestno tržno nadzorstvo je dovolilo pekomo, da smejo peči in prodajati ržen kruh po 4 Din kg. Vendar pa mora biti povsod izvredno označeno, da je kruh iz ržene moke.

m Smrt v cerkvi in na ulici. Včeraj zjutraj je med potjo od doma v Krčevini na delo k Splošni stavbeni d. d. na Teznu prišel 60-letni vpokojeni orožniški stražmojster Josip Nečas k rani maši v tukajšnji stolnici. Sedel je v neko klop, kjer ga je nenadoma zadela kap. Ljudje, ki so opazili, da je možu slabo, so pozvali uradnega zdravnika g. dr. Zorjana, ki je ugotovil smrt in odredil prevoz v mrtvašnico na Pobrežje. — V ponedeljek zvečer pa je na neki klopi v Tomšičevem drevedu zadela kap 67-letnega Demetra Sgubija. Tudi on je bil takol mrtev.

Jesenice

Nogometna tekma. V nedeljo popoldne se je odigrala na novourejenem športnem igrišču pod Mirakljo v Kurji vasi nogometna tekma med domačim SK Bratstvo in najmočnejšim športnim klubom na Koroškem »Villach«. Tekma je v ostri borbi končala v razmerju 1:0 z zmago gostov.

Tretji redni letni občni zbor Akademskega krožka na Jesenicah bo v soboto zvečer ob 20. v salonu restavracije »Tancar«. Udeležba za redno članstvo obvezna, člani-starešine pa iskreno vabljeni.

Olepševalno društvo na delu. Olepševalno društvo za Jesenice in okolico bo v prihodnjih dneh zasadilo ob Prosvetni cesti drevje, in sicer kostanje, tako bo lep dreved v Prešernovi ulici in dalje na Posvetni ulici.

Kalileci nočnega miru. V zadnjem času se je razpasla zopet grda navada, da razgrajajo ponočnjaki po ulicah. To razgrajanje je prekomerno, tepež, vpitje in preklinjanje, da je strah. Prosimo merodajno oblast, da take nočne optičke in ptice strogo kaznuje.

Potrebno bi bilo misliti na to, da se živilski trg prenese iz Prešernove ulice na kako drugo primenejšo mesto. Izkazalo se je, da je Prešernova ulica, ki je zelo prometna in obenem promenačna ulica, za živilski trg jako neprimeren kraj. Živalske fekalije in razni drugi odpadki živilskega trga napravljajo ulico nesnažno in ne meče to dobre luči na mesto. Vsekakor bi bilo na mestu, da se živilski trg prenese na kako drugo mesto, ki bo za to bolj na mestu. Prosimo!

Litija

Da ne bo razburjenja. Te dni se je pojavil pri nas neki pes, katerega so imeli za steklega. Bil je res ves oblit s krvjo in penami okoli gobca — pa se je izkazalo, da je imel le preklan jezik. Oddali so ga gospodarju, nekemu kmetu iz okolice.

Nesreča. Težka nesreča je zadela go. Tičarjevo, mater visokošola g. Benota Tičarja. Pred dnevi ji je pri hoji preko stopnic spodrsnilo in padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo tik nad členkom. Prvo pomoč ji je nudil dr. Ukmar. Simpatični gospej želimo skorajšnjega okrevanja.

Zopet nedelja v znamenju noža

Rajhenburg, 21. septembra.

Ne mine pri nas nedelja, da ne bi bilo pretepa. Na cesti med Rajhenburgom in Stolovnikom je prišlo v nedeljo de spopada med uglednim posestnikom Z. Jožetom iz Stolovnika in med Mihaelom K. iz Razteza. Pred nedavnim časom je Jožetu zmanjkala žepna ura in razne druge malenkosti; ta je osumil Mihaela K. tatvine. Ko se je v nedeljo vračal proti domu Jože s svojim bratom Alojzjem, ga je nenadoma napadel in ga obsul s psokvami K. in ga pričel celo stiskati za grlo. V silobranu je Z. potegnil nož in zadal K. več vbrzdiljav. Rane so takega značaja, da so K. odprlele v krsko bolnico. Z. je prijavil zadevo orožništvu, ki je uvedlo preiskavo.

Dveletni otrok utonil v greznici

Mlada žrtev brezbriznosti in nevednosti staršev

Kranj, 21. septembra.

Koliko nesreč lahko povzročajo stariši, ki puščajo male otroke brez nadzorstva. Ni še tega dolgo, ko je povozil na Kokrici voznik do smrti malega dečka, že se je preteklo soboto pripetila zopet slaba nezgoda, ki so jo povzročili tudi stariši s svojo malomarnostjo in ki je zahtevala smrt dveletnega otroka.

V soboto okrog pol 13. ure pop. je pripravljala posestnika Grašič Marija s Trstenika kosilo, nato je začela devati še kruh v peč. V kuhinji se je igrala ob materi mala dveletna hčerka Anica z orehi, ki jih ji je pravkar dala mati. Zaverovana v svoje delo Grašičeva ni niti opazila, da je otrok izginil iz kuhinje. Ko je prišel mož Grašič Alojzij, vulgo Perovec, h kosilu, je vprašal ženo po otroku. Oba zakonca sta preiskala nato vso hišo, pregledala vsak kot in slednjič še vse dvorišče. Pri iskanju jima je pomagala Bečan Angela, ki je bila v soboto pri Parovcu na dnini. Vsi trije so otroka klicali skoro celo uro, a vse klicanje je bilo zaman. Slučajno je pogledala Bečanova tudi v greznico, kjer je v začudenje vseh našla otroka utopljenega. Greznica je oddaljena kakih 18 m

proč od hišnih vrat, in se nahaja tlik pred hlevom. Globoka je poldrug meter in je bila skoro polna gnojnice. Greznico so pokrivali običajno z lesenim, in desk zbitim pokrovom. Bečanova je izpovedala, da je našla en konec pokrova dvignjen iz greznice, drugega pa potopljenega v njej. Greznica najbrž ni bila dovolj pokrita; otrok je gotovo stopil na pokrov, izgubil navnotežje in zdrknil v jamo.

Po izjavah Bečanove je otrok ležal na hrbtu na vrhu gnojnice. Ko so ga potegnili ven, so ga začeli drgniti, tresti, postavljati na glavo in mu devati prste v usta, kar pa vse skupaj ni nič zaleгло. Otroku bi morali poklicati takoj zdravnika ali pa poskusiti s smotrenim umetnim dihanjem, ki bi ga morda spravilo k življenju. Baje je deklci bila še žila na roki, ko so jo potegnili iz greznice. Orožniki so otroka pregledali in opazili, da ima nad desnimi ušesom malo potplutbo, sicer je nepoškodovan.

Potrebno bi bilo našim kmetiskim ljudem razjasniti vse potrebno o prvi pomoči pri nezgodah in o umetnem dihanju. Koliko žrtev bi bilo na ta način mogoče rešiti smrti.

Občutno kaznovani vlomilci in tatovi

Grešniki iz Prekmurja pred mariborskim senatom

Maribor, 22. septembra.

Pred tukajšnjim senatom dveh sodnikov je bila danes razprava proti ciganu Aleksandru Horvatu, posestniku Viktorju Zemljiču in Franciški Zemljičevi iz Vanče vasi v Prekmurju. Obtoženi so bili, da so 18. aprila t. l. vlomili v železniški vagon v Murski Soboti, odnesli nekaj blaga in ga prikrivali.

Aleksander Horvat je v noči na 18. aprila vlomil v dva železniška voza v Murski Soboti in ukradel več bal platna in šifona ter raznega drugega blaga, ki je bilo vse skupaj vredno 4500 Din. Ukradeno blago je še isto noč odnesel na četrt ure oddaljeno posestvo Franciške Zemljičeve, ki mu je bila baje dejala, da mu plača platno po 3 Din meter.

Horvat je pri današnjem razpravi vlom odkrito priznal, zagovarjal pa se je, da ga je k vladu nagovarjal posestniški sin Viktor Zemljič. Ukradene stvari so orožniki res našli drugega dne zakopane v hlevu Franciške Zemljičeve, ki pa

je izjavila, da ne ve, kako je blago prišlo tja, in kdo ga je zakopal.

Viktor Zemljič je bil obtožen tudi tega, da je 18. novembra t. l. ukradel trgovcu Fricu Sumaku v Spodnjem Krapju 1662 jaje in jih dva dni po tem prodal nekemu trgovcu za 3400 Din. Obtoženec je sicer to tatvino odločno zanikal, sodišče ga pa je kljub temu obsodilo na 1 leto strogega zaporu in na izgubo častnih pravic za dobo treh let.

Aleksander Horvat pa je bil nadalje obtožen še, da je letos 8. aprila z nožem težko poškodoval in nato še pretepel Rozo Horvato, ki se je morala zaradi tega zdraviti mesec dni v bolnici. Horvat je tudi to dejanje priznal in, ker je bil že večkrat kaznovan, ga je sodišče obsodilo na dve leti in šest mesecev težkega zaporu, ter stroške, in sicer 560 Din za bolnišnico, 2030 Din železniški upravi. Franciško Zemljičovo pa je senat obsodil na tri mesece strogega zaporu in 900 Din denarne kazni.

Drzen slepar, ki se je izdajal za kralja

Star znanec policije — Aretirali so ga kot »kralja« — številne njegove žrtve

Slov. Bistrica, 22. septembra.

Tukajšnjemu sodišču je izročila žandarmerija v varstvo drznega sleparja, brezposelnega delavca Roštaharja Jožefa, rojenega 13. februarja 1892 v Zabukovju, pristojnega v Brezici brez stalnega bivališča. Mož se je že dalje časa klatil po Pohorju in se radi sličnosti z našim vladarjem izdajal za kralja in se pustil pogoščati. Svojo obleko, ki je vse prej kot čista, je opravičeval z zelo tehtnim vzrokom: »Moram, da me ljudje ne spoznajo prehitro, prišel pa sem, da vidim, kako revni sloji živijo, na lastne oči, ker mi moji ministri kaj takega itak ne poročajo.«

Ponekod se je tudi opravičil, da jih ne more pogostiti, češ kot vladar ne nosi denarja s seboj, bo pa takoj nakazal večje svote, čim pride v mesto, kjer ga pričakuje avto in spremstvo.

Sličnost obrazu in drzen nastop je ljudi sicer prepričal, pač pa se je ljudem zdelo čudno, kako da se pri pijači, ki si jo je obilno privoščil, ne zdržuje. Končno se je ljudem zdelo le preveč in so ponoči poslali po orožniško patruljo, ki ga je aretirala in končala njegovo »vladarsko dobo«. Izdajal pa se je ponekod tudi kot zastopnik različnih društev in na ta način izvalil neki posestnici 30 Din podpore za katoliško prosvetno društvo. Aretiran je bil kot »kralj« pri posestniku Šerku pri Sv. Urhu. Na vprašanje, zakaj se je izdajal za kralja, je odgovoril, da je to radi svoje sličnosti storil že večkrat in bil že kaznovan, v glavnem pa, da je tako na račun lahkovernih ljudi lahko živel lepo in brez dela v izobilju.

Zopet nesreča v tovarni KID

Jesenice, 22. septembra.

V ponedeljek se je v ranih jutranjih urah pripetila zopet težka nesreča v tovarni Kranjske industrijske družbe na Slov. Javorniku, katera žrtev je postal okrog 30 let stari tovarniški delavec Ažman Stefan, doma z Slov. Javornika. Skupina delavcev je bila zaposlena pri težkih železnih ploščah. Usoda je hotela, da je več teh plošč, od katerih tehta posamezna nad 50 kilogramov, padla ponesrečenemu delavcu na desno nogo. Plošče so padle tako, da meč sicer niso poškodovale razen hlače, ki jih ima popolnoma strgane, telesne poškodbe je dobil na stopalu. Ob zunanjem členku ima močno zevajočo rano, dalje ima večjo rano na notranji strani noge, na peti in poškodovani so tudi prsti.

Ponesrečenega delavca so njegovi tovariši takoj prepeljali v bolnico tukajšnje Bratovske skladišnice, kjer so nesrečnega obvezali in prevzeli v nadaljnjo oskrbo. Upati je, da ni zlomljena nobena kost, in če ne nastopijo komplikacije, posledice nesreče ne bodo hude.

Sumljivi požari v celjski okolici

V Celju in njega bližnji in daljni okolici ne mine dan brez požara. V torek jutraj ob 4. je celjska postaja obvestila mestne gasilce, da gori v Arji vasi pri Petrovčah. V najkrajšem času so gasilci s svojo motorno brizgalno odhiteli v Arjo vas, kjer je gorelo gospodarsko poslopje posestnika Ivana Rojca v Arji vasi št. 37. Domači gasilci so že začeli zasiti. Prišli so še gasilci iz Zalca, Levea, in Drešnje vasi. Skupnim naporom se je posrečilo požar omejiti, vendar pa je gospodarsko poslopje pogorelo do tal. Uničeni so tudi ves pridelek žita in sena ter gospodarski stroji. Škoda je zelo velika. Ker je gorelo v tako zgodnji jutranji uri, je verjetno, da je tudi ta požar zanetila zlobna požigalecva roka. Pri tej priliki opozarjamo mestne gasilce, da bi se marsikateri požar dal preje pogasiti in tako preprečiti večjo škodo, če bi bilo mogoče gasilce ob pravem času obvestiti. V tem primeru so morali šele na oddaljeno železniško postajo v Petrovčah, ki je obvestila celjsko postajo, katera je zopet poslala službenca na policijo. Se le od policije so mestni gasilci zvedeli za požar. Po polnoči namreč ni telefonske zveze. Če bi pa ponoči deloval telefon, bi lahko iz Arje vasi v petih minutah obvestili celjske gasilce.

Izredno velik jurček

Litija, dne 22. septembra.

Naš kraj je že dolgo časa znan, posebno ljubljancem, kot jako rodovitna za gobe, posebno za jurčke. Našli so pri nas že vse vrste gob težkih kot do 16 komadov zraščeni.

Izredno velikega jurčka pa je našel pred dnevi g. Franc Mohor, slaščičar iz Litije. Jurček meri preko klobuka polnih 42 cm in tehta 230 kg. Jurček, ki ni bil popolnoma nič črviv, je rasel v znanem šenkotovem grabnu.

Zagorsko pismo

Pred ustanovitvijo živinorejske zadruge — Sport — Dolinski drobci

Ze dalje časa se trudi naša delavna kmetijska podružnica pod vodstvom učitelja g. Alojza Kolencu za ustanovitev prepotrebne živinorejske zadruge. Prvi korak za doseg tega cilja je bil že izvršen, ko smo dobili v naš kraj živinodržavnika. V nedeljo predpoldne so se zbrali kmetovalci v osnovni šoli, kjer so poslušali dve strokovni predavanji o živinorejskih združenjih. Po predavanjih so kmetje izražali svoja mnenja, nakar se je sklenilo, da se zberejo vsi oni, ki bi hoteli sodelovati pri zadrugi, čez 14 dni. Na tem sestanku — obnem zboru — bodo položili prve temelje zadruge.

SK Zagorje je v nedeljo odigral tretje prvenstveno nogometno tekmo s SK Hrastnikom. Zmagali so gostje z rezultatom 0 : 3 (0 : 1). Igra ni bila nič kaj zanimiva. Sodelil je dobro g. Marin z Trbovelj. — SK Zagorje je ustanovil novo sekcijo in sicer hazensko. Za načelnico je bila izvoljena Rus Rada. S tem so tudi naša dekleta pričela aktivno sodelovati pri razvoju domačega sporta. Sodeč po njihovem navdušenju, uspehi ne bodo izostali.

Sokolsko društvo bo priredilo v nedeljo, 27. t. m. ob 7. uri zvečer vinsko trgatve. Sodelovala bo Zagorjanom znana godba — saksofon. Kdor hoče nekaj ur prijetne zabave, naj pride na vinsko trgatve. Volilni imeniki so že gotovi in razstavljeni. Vseh volilnih upravičencev je 1175 ter bodo zato ob priliki volitev dve volišči. Otvoritve planinske koče na Mrzlici se je od nas udeležilo mnogo planinarjev. Oni pa, ki tega niso mogli, so v soboto zvečer opazovali umeten ogenj in lepo žareče rakete. V soboto odhajajo Zagorjani na romanje na Brezje s posebnim vlakom, ki odhaja z naše postaje ob 15.30. V preteklem tednu so na Izalah zagorele električne žarnice, s čimer je izpolnjena naša želja tamošnjih prebivalcev.

Broj: 45.165/1931.

Oglas jeftimbe.

Predmet: Dobava sanitarnih potrebštin za mjesne organe Središnjeg ureda za osiguranje radnika.

Mjesni organi Središnjeg ureda za osiguranje radnika trebaju za povremeno snabdjevanje svojih ambulanta, sanatorija, lječilišta, bolnica, oporavišta i članova sanitarnim materijalom kroz pola godine po prilici oko 2000 m Leukoplasta i Emplastum adhaesivum razne širine; oko 500 komada sivih i zelenih zaštitnih naočala; oko 1000 komada suspenzorija; oko 500 komada potpasača za kilu; oko 5000 komada kapala za oči; oko 1000 komada štrcaljki za kapavac; oko 500 komada irigatora; oko 1000 komada toplomjera te staklenih štapića za oči; trbušnih ovoja; uložaka za cipele; napršnjaka iz patent gume, tanke gume i kože; gumenih rukavica; kesica za led; kirurške svile; gumenih čarapa; rekord igala; rekord štrcaljki i t. d. u neprevidljivoj većoj i manjoj količini.

Za dobavu ove robe raspisuje se pismena ofertalna jeftimba na dan 20. oktobra 1931. u 11 sati, do kojega se roka imadu zapečaćene pismene ponude predati u urudžbenom zapisniku potpisanoga ureda (soba broj 305). Na omotu zapečaćene kuverte valja označiti: »Ponuda na jeftimbenu oglas broj 45.165/1931. za dobavu sanitarnih potreština«.

Sve ponudjene cijene imadu se razumjevati franco pakovanje, franco poštarina odnosno vozarina, ocarinjeno, mjesto odredišta mesnog organa Središnjeg ureda za osiguranje radnika — uračunav u jediničnu cijenu eventualni porez na poslovni promet, te državne i samoupravne takse, trošarina i slično.

Središnji ured za osiguranje radnika pridržaje si pravo dobavu razdijeliti među dva eventualno i više ponudjača prema povoljnosti ponuda, te vrsti pojedinih artikala, te nije vezan na naznačene količine, kao ni na najjeftinijeg nudioaca, te svoju odluku o prihvatu nije dužan obrazložiti.

Uz svaku ponudu valja predložiti uzorke za sve ponudjene vrste robe.

Svaki nudilac ostaje u obavezi svojom ponudom 30 dana od dana licitacije, te imadu do gornjega roka položiti kod blagajne Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba broj 413) kauciju i to: u iznosu od Din 10.000— za naše državljane, a Din 20.000— za strane državljane. Ponude moraju biti biljegovane s taksonom markom od Din 100—, te obložene uvjerenjem nadležne komore (esnafa ili sindikata) o pravu učestvovanja kod javnih licitacija i konačno potpisanom izjavom nadmetača, da su mu uvjeti jeftimbe poznati i da pristaje po istima nadmetati se.

Ponudu treba podnijeti na propisnom formularu tiskanice, koju svaki nadmetač može dobiti kod Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba broj 305) uz odštetu od Din 5—. U toj su tiskanici sadržani i svi pobliži uvjeti dobave. Ponude, koje ne će biti stavljene na ovim tiskanicama, neodredjene ponude, kao ni ponude, koje ne bi odgovarale propisanim uslovima; telegrafске ponude, kao i naknadne ponude predane nakon određenog roka, ne će se moći uzeti u obzir.

U Zagrebu, dne 18. septembra 1931.

Središnji ured za osiguranje radnika

AA

Mihajlovičeva ulica broj 3/III.

2150

Broj: 45.166/1931.

Oglas jeftimbe.

Predmet: Dobava ovojnog materijala za mjesne organe Središnjeg ureda za osiguranje radnika.

Mjesni organi Središnjeg ureda za osiguranje radnika trebaju za povremeno snabdjevanje svojih ambulanta, sanatorija, lječilišta, bolnica, oporavišta i članova ovojnim materijalom kroz pola godine po prilici 1.600 kg vate, 1.000 kg vate iz stančevine, 25.000 m hidrofilne tkanine, 35.000 kom. kaliko ovoja razne širine i duljine, 25.000 kom. mull ovoja razne širine i duljine, 2.000 kom. sadrenih ovoja, 3.000 m impregnirane hidrofilne tkanine, 1.000 kom. trouglastih rubaca te 1.000 m Billroth i Mozetik batista, te drugi sitniji ovojni materijal.

Za dobavu ove robe raspisuje se ovim pismena ofertalna jeftimba na dan 21. oktobra 1931. u 11 sati, do kojega se roka imadu zapečaćene pismene ponude predati u uručbenom zapisniku potpisanoga ureda (soba broj 305). Na omotu zapečaćene kuverte valja označiti »Ponuda na jeftimbenu oglas broj 45.166/1931. za dobavu ovojne robe«.

Sve ponudjene cijene imadu se razumjevati franco pakovanje, franco poštarina odnosno vozarina, ocarinjeno, mjesto odredišta mesnog organa Središnjeg ureda — uračunav u jediničnu cijenu eventualni porez na poslovni promet, te državne i samoupravne takse, trošarine i slično.

Uz svaku ponudu valja predložiti uzorke za sve ponudjene vrste robe. Svaki nudilac ostaje svojom ponudom u obvezi 30 dana iza dana održane licitacije, te imadu do gornjega roka položiti kod blagajne Središnjeg ureda (soba broj 413) kauciju u iznosu od Din 20.000— za naše državljane, a Din 40.000— za strane državljane.

Središnji ured nije vezan na prihvati najjeftinije ponude, i svoju odluku nije dužan obrazložiti, a Središnji ured nije vezan ni na označene količine, te imadu pravo dobavu razdijeliti među dva ili više ponudjača prema povoljnosti ponuda.

Ponude moraju biti biljegovane s taksonom markom od Din 100—, te obložene uvjerenjem nadležne komore (esnafa, sindikata) o pravu učestvovanja kod javnih licitacija i konačno potpisanom izjavom nadmetača, da su mu uvjeti jeftimbe poznati i da pristaje po istima nadmetati se.

Ponudu treba podnijeti na propisnom formularu tiskanice, koju svaki nadmetač može dobiti kod Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba broj 305) uz odštetu od Din 5—. U toj su tiskanici sadržani i svi pobliži uvjeti dobave. Ponude, koje ne će biti stavljene na ovim tiskanicama, neodredjene ponude, kao i ponude, koje ne bi odgovarale propisanim uslovima i naknadne ponude predane nakon određenog roka ne će se moći uzeti u obzir.

U Zagrebu, dne 18. septembra 1931.

Središnji ured za osiguranje radnika

AA

Mihajlovičeva ulica broj 3/III.

2151

Nesoglasje med proizvodnjo in potrošnjo -- vzrok agrarne krize

Gospodarski odsek Društva narodov je priobčil drugi del poročila o mednarodni agrarni krizi. V tem delu se posebno objašnjava stanje današnje svetovne produkcije v raznih agrarnih panogah. Posamezni podatki pričajo o velikem nesoglasju med proizvodnjo in potrošnjo, ki sedanje gospodarsko krizo prikazujejo v pravi luči.

Žitarice tvorijo najvažnejšo prehrano prebivalstva in služijo tudi kot izredno važna menjava dobrin svetovnega gospodarskega prometa. Med žitarice prištevamo: pšenico, rž, ječmen in oves. Produkcija vseh teh vrst je z izbruhom svetovne vojne močno narasla. V letu 1914 je znašala svetovna produkcija žitarskih pridelkov okrog 1 milijardo q. Od tega časa dalje pa se je produkcija znatno povežala. Argentina in Kanada imata pri tem največji delež. Racionalizacija obrtov in nove metode v melioracijah zemljišč, vse to je doprineslo, da producira danes Amerika pšenico pod znatno ugodnejšimi pogoji in mnogo nižjimi produkcijskimi stroški, kakor pa Evropa.

Svetovna produkcija žitaric se je v zadnjih dveh desetletjih sledeče preobrazila:

Povprečna proizvodnja v milijonih metrskih centov:		
	1909—1913	1925—1930
Evropa	371	367
Kanada	54	116
Združene drž. Amer.	188	225
Argentina	40	66
Avstralija	25	68

Odbelovane površine so se povečale za ca 16%, produkcija pa za preko 24%.

Porast prebivalstva močno zaostaja za produkcijskimi poviškami. Medtem ko se je produkcija v razdobju 1925—1930 zvišala za ca 18%, je

naraslo število prebivalstva od l. 1913—1930 komaj za 14-4%. Ta razlika pa je še mnogo poraznejša, če se pomisli, da predstavlja Evropa eno petino svetovnega prebivalstva, mora pa prevzeti polne 4 petine vseh svetovnih žitarskih odviskov. Prebivalstvo Evrope pa se je od leta 1913 zvišalo samo za 7-7%. Po cenitvi mednarodnega agrarnega instituta v Rimu se je potrošnja žitaric na prebivalca znatno znižala. Ta okolnost se pripisuje v prvi vrsti prehranjevalni preobrazbi prebivalstva, na drugi strani pa dokazujejo narodni gospodarji, da je temu vzrok tudi ženska »vitka linija«, ki je omejila potrošnjo kruha in peciva. Tudi poraba žitaric kot živalska krma se z mehanizacijo kmetijskih obratov vidno manjša.

Produkcije številke drugih pridelkov istotako kažejo znatne razlike. Koruzna produkcija je nekaj večja kakor pred vojno in se nahaja v nerazmerju s potrošnjo. Obdelana površina je znašala l. 1913 71-8 milj. hektarjev, v letu 1929 se je zvišala na 77 milj. hektarjev, produkcija pa se je zvišala za 61-2 milijonov metrskih centov.

Od vseh agrarnih panog je bila še najmanj prizadeta živinoreja. Radi povečane potrošnje mesa, se je stanje živine silno povišalo. Produkcija jaje se je napram l. 1913 podvojila. Sladkorna industrija je tudi zašla v večje neprimere, čeravno se je potrošnja zvišala od 3% na prebivalca pred vojno, na 4-5% po vojni. Produkcija se je zvišala za ca 20%.

Velika napetost med proizvodnjo in konsumom vlada tudi pri vinu. Produkcija je narasla od 141 milijonov hektolitrov l. 1908 na 184 milijonov hektolitrov l. 1930. Kriza pa je nastala radi neprimernih davščin, ki jih uvajajo posamezne države na to važno pokrepčilo.

Vrednostni papirji

Zagreb, 22. sept. Banke: Poljed. 52—52-50, 52-50—Kred, 121 d., Hrvatska 50 d., Prašedion 957-50—965, Union 147—150, 147, Jugob. 67 do 68, 67, Obrtna 36 d., Srpska 188—189, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 3600 do 4500. Industrije: Zem. 114, Našička 690 bl., Guttn. 105—110, Sečerana Osijek 193—194, 200, 190, 192, 193, Slavonija 200 d., Vevče 110 do 119, Drava 192-50—200, Brodovagoni 50—60, Isis 40 bl., Ragusa 300 bl., Jadran 480 bl., Oceanija 190 bl.

Žitna tržišča

Novi Sad, 22. septembra. Pšenica: dolina bačka 79 kg, 2% 225 zak., bačka, ladja 79 kg, 2% 228 zak., sremska 2% 215 zak. Tendence neizpremenjena. Promet: skupno 67 vagonov.

Sombor, 22. septembra. Rž: bačka, železnica 137-50—142-50. Tendence: neizpremenjena. — Promet: skupno 38 vagonov.

Budimpešta, 22. septembra. Tendence prijazna. Promet: živahen. Pšenica: dec. 11-66—11-80 (11-58—11-60), marec 11-75—12-30 (11-75 do 11-70). Rž: marec 11-76—12-05 (11-75—11-77). — Koruza: maj 13-40—13-52 (13-42—13-43).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena mlačna, brez prometa.

Dolenjske Toplice

Volilni imenik je od sreskega sodišča potrjen in šteje 626 volilnih upravičencev na obeh voliščih.

Murska Sobota

Nesrečen padeč s drevesa. V nedeljo popoldne je 11-letni šolar Cauniker pobiral divje kostanje po parku. Ko je tresel kostanje, se mu je nenadoma zlomila veja pod nogami in je padel 12 metrov globoko na tla. Pri padcu si je močno pretresel možgane ter so ga morali prepeljati v bolnico.

Nogometna tekma. V nedeljo se je vršila prvenstvena nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in SK Muro. Rapid je zmagal v razmerju 1:6. Dva gola je dal Rapid z enajstico.

Ljutomer

Občinski proračun je zdaj vendarle odobren. Ministrstvo financ je odobrilo nove občinske davštine in takse na avtomobile, motorna kola, dvokolesa in tujske sobe; znižalo pa je pasji davek na prejšnjo višino ter črtalo davek od umetnih brezalkoholnih pijač.

Obrtno trgovsko društvo je dne 15. t. m. imelo občni zbor, ki se ga je udeležilo le malo članov. Poleg premajhne članovske zavesti je tega kriva tudi predolga doba, v kateri je delovanje društva povsem mirovalo — namreč od uspele obrtne razstave l. 1929. dalje. Občinski zbor je ugotovil zadovoljivo gnotno stanje in sklenil, da se likvidirajo zadnji računski razstave. Nato se je izvolil novi odbor: predsednik Verbnig, podpredsednik Veselič, tajnik Rafko Marš, blagajnik Rudolf Pušenjak, odborniki Šumak, Škrajnar, Jelovšek, Karba, Milvca in Prelog Joško, namestnika Škerman in Hanžel Andrej.

Gospodarski prireditvi. Vinarska podružnica je dne 20. t. m. priredila za vinogradnike predavanje, ki je privabilo v hotel Zavrtnik izredno mnogo interesentov. Sreski kmet, ref. g. Znidarič je predaval o času trgatve, o pripravljanju vinske posode ter pravilnem kletarstvu. Popoldne pa so si sadjarji — člani sadjarske podružnice ogledali sadovnjak v Babincih in Noršincih. Ta sadni obhod pa je uspel mnogo manj povojno ko prvi po gričastem delu okolice. Vodil ga je zopet sreski kmet, referent. Sadjarska podružnica je s tema dvema obhodoma zopet posvedočila svojo agilnost.

Izvoz sadja je trajno precejšen, v zadnjem času se mu je pridružil še krompir. Mešana jabolka se plačujejo po 60—80 par za kg, karnadke po Din 1-75, jabolka v industrijske svrhe pa po 25—30 par. Cena krompirja je nekoliko padla, največ se ga izvaža v Dalmacijo.

Radio

Ljubljana, četrtek, 24. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Plošče. 19.00 Drago Uloga: Gimnastične vaje. 19.30 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.00 Internacionalni prenos iz Beograda. 21.40 Zbor I. beogradskega pevskega društva poje srbske cerkvene pesmi. 22.00 Prenos baladne godbe iz Narodnega gledališča. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 24. septembra. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Poročilo. 16.00 Plošče. 17.00 Narodna glasba. 17.30 Radio orkester. 19.20 Francoska ura. 20.00 »Sutout«, opera. 21.40 Cerkveni koncert. 23.15 Poročilo.

Zagreb, četrtek, 24. septembra. 12.20 Kulinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Balalajke. 18.30 Novice. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Praga, četrtek, 24. septembra. 12.30 Moravska Ostrava. 13.05 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 14.30 Bratislava. 17.10 Plošče. 18.05 Poljedelstvo. 19.05 Pesmi. 19.30 Moravska Ostrava. 20.00 Prenos iz Beograda. 22.15 Plošče.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje »SLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov.

Ljubljana, Vegova ulica 2 1501

Go ko

Pipenbacher

konces. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 12. Zahtevajte informacije.

Vreče 1758

nakup in prodaja Alojz Grebenc Ljubljana, Dunajska cesta 36

Stavbne

nasvete

daje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-l. 570

Logavice, roka-vice, volna in bombaž

načeneje in v volki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Irobente rogove

(Blechinstrumente) izdeluje in popravlja strokovnjaško in ceno trdika Alfonz Breznik, Aleksandrova c. 7. 2156

Bukova drva
trboveljski premog
pri tt.
KURIVO
LJUBLJANA
Dunajska cesta 33
(na Balkanu)
Telefon št. 34 84

Lahek zaslužek

se Vam nudi, če imate mnogo poznanstva. Z obiskovanjem Vaših mnogostevnih znancev in prijateljev, zaslužite lep denar. Mesecno tudi več kot 1.200 Din. Ponudbe pod »Agilen«, na upravo lista. 2127

Prima grozdje

Din 375, prima žlahtna jabolka Din 275 franko vsaka postaja Slovenije, razpošilja že od 15 kg dalje po povzetju. Prešna jabolka najceneje. — Postržin, Krško.

Prodajalce časopisa

ličemo za dnevno in večerno prodajo. Nudimo poleg tega še postranski zaslužek. Reflektiramo v prvi vrsti na železniške ali poštne upokojence. Zglasiti se je v upravi Jugoslovana.

Brzjav

Došla je nova PORTUGALKA in tudi staro vino od Knifca. Toči se v gostilni in kavarni »LEON«. — Vsak četrtek in nedeljo divjačina. Se priporočata

Leon in Fani Pogačnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 29.

Moč CVETLIC

1911

1931

Cvetličnjak Hillegom Holandska

Naše občeznano podjetje, ki slovi radi svoje sijajne kulture cvetlic in svojih izložb v Antwerpnu, Londonu in Parizu, nudi letos ob priliki svojega 20-letnega obstoja, cenjenim odjemalcem jubilejno zbirko

BOGATO v BARVAH in MILO v VONJU

Nihče naj ne pozabi še danes naročiti. Tudi ljubitelji in ljubiteljice cvetlic v ljudno vabim, da se seznanijo z našo jubilejno zbirko. Kdor enkrat poskusi — postane stalen odjemalec. Naša zbirka vsebuje sledeče barvne krasote: rdečo, belo, modro, rumeno, rožnato, vijolično, vijoličasto-modro in črno.

Posamezno v ovojih z imeni:

40 tulipanov (enojne) in 40 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

10 hijacint (enojne) in 10 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

Edinstvene v barvah z zelo nežnim vonjem.

15 narcis (enojne) in 15 (dvojne) v 4 barvah

25 krusov ali zimskih kraljic.

25 holandskih irisov,

25 muskarij cvetlic (zelo ljubkih),

30 zvončkov,

10 Madona-lilij,

25 Scilla Siberica in

50 prepariranih čebulčkov: t. j. od nas se stavišana sobna kultura sestojata iz hijacint, tulipanov, narcis in krusov.

Preprosto ravnanje, ki je razloženo v naših navodilih v nemščini, francoščini in angleščini.

Pogoji: Proti plačilu v naprej — cena 12 nemških mark, po povzetju dostavljeno na dom

— 13 nemških mark. Pošljemo nemudoma po pošti. Dvojna zbirka 22 nemških mark.

Za preprodajalce posebni pogoji.

Vsakemu naročilu priložimo brezplačno 10

cvetlic »Pola-Negric«.

2132

RAZGLAS

Razgrnitev volilnega imenika v smislu zakona z dne 6. 9. 1931 Sl. l. št. 347/54

Volilni imenik mestne občine ljubljanske, po katerem se bodo vršile volitve za narodno skupščino, je razgrnjen na vpogled prebivalstvu v sobi št. 38 mestnega načelstva ob delavnikih od 9. do 12. ure in pri tukašnjem okrajnem sodišču ob običajnih uradnih urah.

Vsakdo ima pravico volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek.

Pri volitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik.

Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali ustno od mestnega načelstva ali od okrajnega sodišča. Zahtevanim popravkom se morajo predložiti dokazi.

Za dokaze morejo služiti samo polnoveljavne javne listine.

Za zahtevo popravka volilnega imenika se ne pobira nobena taksa niti za opravilo, niti za akt, niti za listine, kakor: za izpiske iz cerkvenih knjig, za izpričevala, potrdila itd., ki so potrebna za dokaz teh zahtev; nego na njih se označuje, v kakšen namen se izdajajo in da se za druge posle ne smejo uporabiti kot dokazi brez takse. Pristojna oblastva morajo dati zahtevniku v 24. urah vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka volilnih imenikov.

Ko se razglaši ukaz o volitvah narodnih poslancev, se smejo popravki zahtevati samo še tri dni po razglasitvi ukaza.

Nobena poznejša zahteva popravka ne vpliva na sestavo volilnega imenika, po katerem se bodo vršile že razpisane volitve.

2155

Mestno načelstvo v Ljubljani dne 22. septembra 1931

Borzna poročila

dne 22. septembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 22. septembra. Amsterdam 2282-53 do 2289-37, Bruselj 787-55—789-98, Curih 1105-35 1108-65, Dunaj 794-73—797-13, Newyork 5659-34 do 5676-34, Newyork ček 5648-34—5665-34, Pariz 222-50—223-16, Praga 167-46—167-96, Trst 294-56 do 295-46.

Zagreb, 22. septembra. Amsterdam 2282-53 do 2289-37, Dunaj 794-73—797-13, Milan 294-56 do 295-46, Newyork kabel 5659-34—5676-34, Newyork ček 5648-34—5665-34, Pariz 222-50—223-16, Praga 167-46—167-96, Curih 1105-35—1108-65.

Beograd, 22. septembra. Amsterdam 2282-53 do 2289-37, Dunaj 794-73—797-13, Bruselj 787-35 do 789-91, Curih 1105-35—1108-65, Milan 294-56 do 495-46, Newyork 5648-34—5665-34, Pariz 222-50—223-16, Praga 167-46—167-96.

Curih, 22. septembra. Pariz 22-125, London 24-75, Newyork 512-25, Bruselj 71-25, Milan 26-65, Madrid 46-50, Amsterdam 208-70, Berlin 121-20, Dunaj 71-90, Sofija 8-70, Praga 15-16, Varšava 57-30, Budimpešta 90-025.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VL No. 45/34.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 1. septembra do 7. septembra 1931.

Po naredbi ministrstva za narodno zdravje S. br. 4948 z dne 21. marca 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanje v oskrbi
Skupina tifusnih bolezni.					
Brežice	7	—	—	—	7
Celje	2	—	—	1	1
Cabar	6	—	6	—	—
Dolnja Lendava	1	1	—	—	2
Gornji Grad	3	—	—	—	3
Kamnik	1	—	1	—	—
Kranj	3	—	—	—	3
Konjice	—	1	—	—	1
Krško	4	—	—	1	3
Litija	—	1	—	—	1
Logatec	4	1	—	—	5
Ljubljana (srez)	3	1	—	—	4
Ljubljana (mesto)	4	2	—	—	6
Ljutomer	2	3	1	—	4
Maribor levi breg	1	—	1	—	—
Novo mesto	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	44	10	9	3	42

Griza. — Dysenteria.					
Brežice	1	—	—	—	1
Dolnja Lendava	15	4	4	2	13
Kamnik	1	—	—	—	1
Kočevo	21	10	22	1	8
Krško	2	—	—	1	1
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	4	—	3	—	1
Murska Sobota	2	—	1	—	1
Novo mesto	2	1	1	—	2
Prevalje	2	7	2	1	6
Ptuj	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Skupaj	53	22	33	5	37

Skrlatinka. — Scarlatina.					
Brežice	4	—	—	—	4
Celje	1	1	1	—	1
Celje (mesto)	4	—	1	—	3
Cabar	2	—	2	—	—
Kamnik	3	—	—	—	3
Kranj	3	—	—	—	3
Kočevo	1	—	—	—	1
Krško	1	—	—	—	1
Litija	3	—	—	—	3
Logatec	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	7	—	1	—	6
Ljubljana (mesto)	3	4	—	—	7
Ljutomer	1	—	—	—	1
Maribor desni breg	2	—	—	—	2
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Maribor (mesto)	—	1	—	—	1
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Ptuj (mesto)	2	—	2	—	—
Radovljica	18	1	—	—	19
Skupaj	58	7	7	—	58

Ošpice. — Morbilli.					
Celje	2	—	—	2	—
Skupaj	2	—	—	2	—

Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	4	1	—	—	5
Celje	2	1	1	—	2
Celje (mesto)	3	—	1	—	2
Kranj	5	—	1	—	4
Kočevo	1	—	—	—	1
Konjice	2	—	1	—	1
Krško	2	1	—	—	3
Laško	—	1	—	—	1
Litija	11	6	—	—	17
Logatec	—	4	—	—	4
Ljubljana (srez)	10	—	—	—	10
Ljubljana (mesto)	8	2	1	—	9
Ljutomer	1	—	1	—	—
Maribor desni breg	1	5	1	—	5
Maribor levi breg	5	5	—	1	9
Maribor (mesto)	6	1	3	—	4
Murska Sobota	9	2	6	—	5
Novo mesto	6	—	—	—	6
Prevalje	2	3	1	—	4
Ptuj	—	1	1	—	—
Radovljica	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	3	—	3	—	—
Šmarje pri Jelšah	11	5	4	1	11
Skupaj	93	38	25	3	103

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.					
Krško	1	—	—	1	—
Maribor (mesto)	1	—	1	—	—
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	3	—	1	1	1

Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Ptuj	6	14	2	3	15
Ptuj (mesto)	2	2	1	—	3
Skupaj	8	16	3	3	18

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanje v oskrbi
Šen. — Erysipelas.					
Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Kranj	1	—	—	—	1
Kočevo	1	—	—	—	1
Logatec	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	1	—	—	—	1
Maribor desni breg	—	1	—	—	1
Maribor levi breg	2	—	1	—	1
Maribor (mesto)	2	—	2	—	—
Murska Sobota	—	1	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Ptuj	1	—	1	—	—
Šmarje pri Jelšah	—	1	—	—	1
Skupaj	11	3	5	—	9

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Konjice	1	—	1	—	—
Ljubljana (srez)	—	1	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Skupaj	2	1	1	—	2

Koze. — Variola vera.					
Maribor desni breg	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Ljubljana, dne 10. septembra 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 687/31—8.

2648

Dražbeni oklic.

Dne 6. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vič, vl. št. 2.

Cenilna vrednost: 395.933-30 Din; vrednost pritiskline: 6400— Din; najmanjši ponudki: 263-956—Din.

Pravice, katere ni ne pripuščale dražbe, je priglasi sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Prevalje, dne 18. septembra 1931.

Vpisi v zadružni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

1019. Sedež: Lancovo.

Dan vpisa: 1. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Lancovem, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposesnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogoda z dne 12. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Lukan Franc, iz Sp. Lipnice št. 18,
2. Lukan Janez, iz Sp. Lipnice št. 25,
3. Podobnik Pavel iz Lancovega št. 12,
4. Koselj Franc, iz Sp. Lipnice št. 24,
5. Eržen Janez, iz Zg. Lipnice št. 7.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpi-

še dva člana načelstva pod zadružno tvrdko.

Deželno kot trgovo sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931.

(Firm. 677 — Zadr. X 55/1.)

*

1020. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 7. septembra 1931.

Besedilo: Kmetijska eksportna zadruga, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Mariboru — Landwirtschaftliche Export-Genossenschaft, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung in Maribor.

Namen društva je:

1. Izvrševati eksport vseh kmetijskih proizvodov članstva;

2. z vsemi zakonito razpoložljivimi sredstvi pospeševati skupno kmetijsko-ekonomsko interese svojih članov.

Zadruga pogoda (statut) z dne 19. julija 1931, izpremenjena na občnem zboru z dne 16. avgusta 1931.

Opravnili delež znaša 100 Din in se mora plačati po določilih upravnega odbora v gotovini.

Vsak zadružnik jamči s svojim opravnim deležem in pa še z desetkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo z nabitjem na društveni deski.

Načelstvo obstoji iz 3—5 zadružnikov, člani načelstva so:

Kristovič Ignac, pos. v Podovi št. 41 (predsednik);

Pichler Franc, gostilničar v Popovcih št. 25 (podpredsednik);

Zunkovič Mate, posestniški sin v Podovi št. 1 (tajnik);

Kronvogel Jakob, zasebnik v Pobrežju, Zerkovska cesta 32;

Maroh Andrej, mesar v Studencih, Kralja Petra c. 62.

Pravico zastopati zadrugo imajo predsednik, podpredsednik in tajnik načelstva.

Besedilo firme podpisujejo skupno predsednik oziroma podpredsednik in tajnik načelstva.

Okrajno kot trgovo sodišče v Mariboru, dne 7. septembra 1931.

(Firm. 703/31 — Zadr. V 20/1)

*

1021. Sedež: Pijava gorica.

Dan vpisa: 31. julija 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Pijavi Gorici, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposesnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931., to je, preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogoda z dne 12. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Bučar Jože, posestnik v Pijavi gorici št. 4;

2. Črnogoj Franc, posestnik v Pijavi gorici št. 27;

3. Ančnik Franc, posest. na Vrhu št. 9;

4. Primc Janez, posest. v Smrjenju št. 17;

5. Dolenc Franc, posestnik v Pijavi gorici št. 7.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiše dva člana načelstva pod zadružno tvrdko.

Deželno kot trgovo sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931.

Firm. 670 — Zadr. X 44/1.

*

1022. Sedež: Predvor.

Dan vpisa: 4. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Predvoru, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposesnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogoda z dne 20. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani nač

P. Ripson:

69

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Torej veš vse, kar sem ti dejal. Čez šest mesecev si bosta oba planeta v neposredni bližini, tedaj boš poletel domov.

— Toda kako?

— Le počasi, mladenič. Vse ti povem. Ako se pelješ po cesti, ki vodi mimo tega stolpa, dalje, prideš čez nekaj časa vedno višje in višje na pobočje najvišje gore našega planeta. Na drugi strani gre spet cesta navzdol in se konča v morju, kajti oni del celine je nekega dne pri silovitem potresu potonil in je z njim na tisoče ljudi izgubilo življenje. Vrh te gore je velika zgradba v obliki kupole. Do nje boš dospel najbolje z letalom. V tej kupoli se nahaja vseмирsko letališče.

— Ne razumem.

— Mladenič si in nemirne krvi, a počakaj, da ti razložim. V tej kupoli, ki se da z navadnim pritiskom na gumb odpreti, se nahajajo tri vseirska letala. Natančneje ti jih ne bom opisoval. Sistem poleta v vseirje je silno enostaven. Treba je zanj dve pripravi: s prvo se vsemu letalu in vsem stvarim in živim bitjem, ki so v njem, odvzame težnost in sicer potom ultralektričnih valov, ki jih producira poseben aparat, in drugič je treba

pogonske sile in za to zadostuje odbojna sila cilindra s tekočim zrakom. Vse ostalo boš že sam našel in razumel pri letalu, saj si tehnično dovolj izobražen. Tudi jaz sem letel daleč ven po vseirju, mnogokrat s svojimi tovariši naravoslovci, mnogokrat pa tudi sam. Bili smo na primer na obeh Martovih mesecih in v neposredni bližini tehle zvezd, in pri tem je pokazal, na asteroide v atlantu, toda niti na ene, niti na druge nismo mogli, ker se je izkazalo, da niso obdane niti od zraka, niti od kakšnega drugega plina. Vseskozi so samo mrtva izgorela telesa, enako kot bo to čez dolgo vrsto let Mars in pa tvoja zvezda.

— In na kakšen način se odleti?

— Stvar je zelo enostavna, kot sem ti dejal. Sedeš v strojni oddelek, potem ko si letalo postavil ven na najvišjo ploščad kupole, tako da je letalo najvišje in ga noben predmet v višini ne prekaša. Nato vključiš tok zelenega stroja, ki je na tvoji desni. Nekako čez pol ure občutiš, da nimaš nikake teže, in predmet, ki ga položiš v zrak, ostane v njem, kot bi bil držan od nevidne sile. Tedaj se polet lahko začne. Poleg stroja se nahaja pnevmatična vzmet. Pritisk nanjo z roko izproži precej močan udarec in letalo, ki ga ne privlačuje nobena sila, ki je torej popolnoma neodvisno od Marsove privlačne sile, postane tako samostojno nebesno telo, ki stoji sedaj nepremično v vseirju in ima le hitrost, ki mu jo je dal pnevmatični udarec. Ker se pa Mars giblje v svetovnem prostoru s hitrostjo tridesetih kilometrov na sekundo, se tudi s hitrostjo oddaljuje letalo. Toda to je le teo-

retično, v resnici se oddaljuje malo manje kot z desetinko te hitrosti. Če trenutek pozneje, ko si dal pnevmatični udarec, odpreš lino iz prožnega, debelega stekla, vidiš Mars, kako se oddaljuje s silno hitrostjo. Sedaj si sam v svetovnem prostoru in paziti moraš, da se ne izgubiš, kajti če se tu izgubiš, si izgubljen za vedno, zraka in živil pa imaš samo za mesec dni. Iz štirih odprtih lahko spuščas v brezmejni, popolnoma prazen prostor zrak iz cilindra, v katerem se nahaja tekoči zrak. Tudi ta zadostuje za mesec dni za večino nebeških razdalj v ozvezdju našega solnca. Odhiteti dalje ven, bi bila tvoja izguba.

— Starec je silno zakašljaval in dušiti ga je začelo, govoril je že bil preveč. Robert mu je naglo nalil eliksirja in to ga je spet poživilo.

— Moje ure so štete, je vzdihnil in milo gledal Roberta. Pojdi sedaj spat domov v svoj stolp in vrni se jutri. Tema je že in tudi jaz rabim počitka. Pridi spet jutri in pravil ti bom še marsikaj, kar boš rabil.

Robert se je poslovil in odšel. Ko je prišel iz stolpa ven na cesto, je opazil, da se vsa cesta blešči v lahni luči. Ni rabil reflektorjev pri svojem avtomobilu. Sedaj je razumel, zakaj mu manjkajo; kadar je delovala radio postaja, so radijski valovi, ki so zadevali kovino, iz katere je bila cesta vilita, na njemu neznano tako učinkovali, da je vsa cesta žarela v prijetni luči, kot bi sijal mesec nanjo.

Mandžurija

Na »daljnem vzhodu« so se pričeli nedavno težki politični nemiri, ki utegnejo izzvati še težke posledice, če ne bodo pomagala razna že napovedana posredovanja.

Zaradi umora nekega višjega japonskega častnika so japonske čete zasedle glavno mesto kitajske dežele Mandžurije Mukden, osvojile pa so si tudi velik del dežele same. S tem korakom japonske armade, oziroma japonske vlade je stopila v ospredje ne-le azijska, ampak tudi svetovne politike vprašanje, čigava bo Mandžurija: kitajska, japonska ali — ruska?

Mandžurija je obsežna dežela, ki meri nad 1 milijon kvadratnih kilometrov, prebivalcev pa ima 25 milijonov. Dežela je torej naseljena prav redko.

Dežela meji na severu in na vzhodu na Rusijo, na jugu pa na japonsko ozemlje (Korea). — Ozemlje je hribovito, proti zapadu pa prehaja v puščavo. Glavna reka je veletok Amur. Raznovrstnih rud je v Mandžuriji dovolj, toda dežela je v tem oziru še malo preiskana. Zlato kopljejo skoro v vsakem gorovju, obilo pa je tudi premoga, bakra in srebra.

Podnebje v Mandžuriji je nekaj prehod od obmorskega na celinsko: spomladi je mnogo dežja, poletje je silno vroče, zima pa huda in suha.

Prebivalstvo je v Mandžuriji zelo mešano. — Tam živi še mnogo pastirskih rodov, ki prehajajo s svojimi čredami iz kraja v kraj; drugi so stalno naseljeni kmetje, jako mnogo pa je naseljenecv, posebno Kitajcev, Japoncev in Rusov. Občevalni jezik je kitajski, ob vzhodni kitajski železnici pa ruski. Kjer je razvito poljedelstvo, tam so tudi velika mesta, n. pr. Mukden (160 tisoč prebivalcev), Harbin (380.000), Antung (100.000) itd.

Poljedelstvo se lepo razvija; danes je obdelane že ena tretjina zemlje. Posebno goji razstlino »sojao«. Tudi živinoreja je zelo razvita, vendar pa je važna bolj zaradi števila živali kakor vsled kakovosti. Odlični so pa majhni mandžurški konji.

Za promet in trgovino v celi severovzhodni Aziji pa so važne mandžurske železnice: vzhodno-kitajska železnica (1725 kilometrov), potem južno-mandžurska železnica (1097 kilometrov) in kitajske železnice (1280 kilometrov).

Odkar so se začeli na Kitajskem veliki domači boji in nemiri, je bil guverner v Mandžuriji precej neodvisen od centralne kitajske vlade. — Danes pa se mora boriti na tri strani, ker mora računati s tem, da se razmere na Kitajskem mogoče le polagoma uredi, na drugi strani mora računati z vplivom Japoncev, na tretji strani pa ga ogrožajo Rusi.

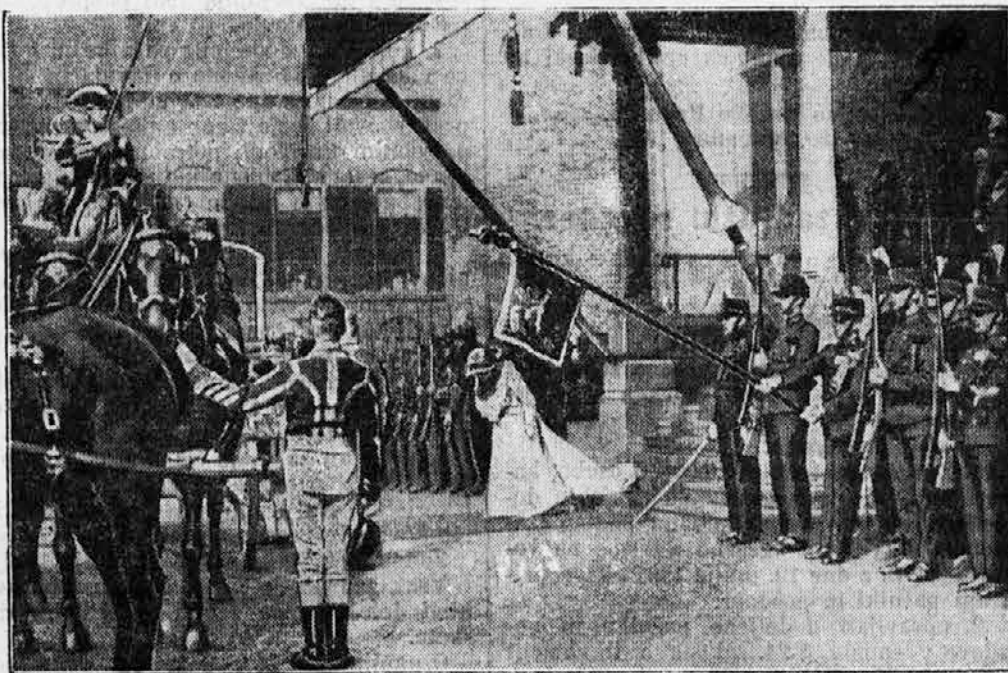
Gosi so požrle spomenik

Nedavno je odkril neki nemški učenjak v koburški deželi pri mestecu Kronach-u spomenik, ki ga imenujejo ljudje »Wolfdemahde«. Ljudje namreč pripovedujejo, da je pred več stoletji na tem mestu volk požrl neko dekle, ki je hitela s svojim kolovratom v gozdarjevo hišo. Volk je celo truplo požrl, samo eno nogo in eno roko je pustil. V spomin na ta dogodek so ljudje postavili tam spominski kamen, v kamen pa so vklesali križ, kolovrat, roko in nogo. Danes pa se vidi na kamnu samo še križ. Preiskava kamna pa je dognala, da kamen ni star že nekaj sto let, ampak da je iz novejšega časa. Volk je res dekle raztrgal, postavili so tudi spomenik, toda ta spomenik so požrle — gosi! Ljudi se je bila namreč prišla vera, da ima ta kamen v sebi neko čudodelno moč, ki silno pospešuje rast gosi. Samo nekaj malega prahu od tega kamna je bilo treba prineseati gosji krmi in gosi so rastle nič kako in nobena čarovnica ni mogla goskam »narediti«. Tako so praznoverni ljudje krušili od kamna košček za koščkom, dokler ni zmanjkalo počasi kolovrata in roke in noge na kamnu in je ostal le še križ.

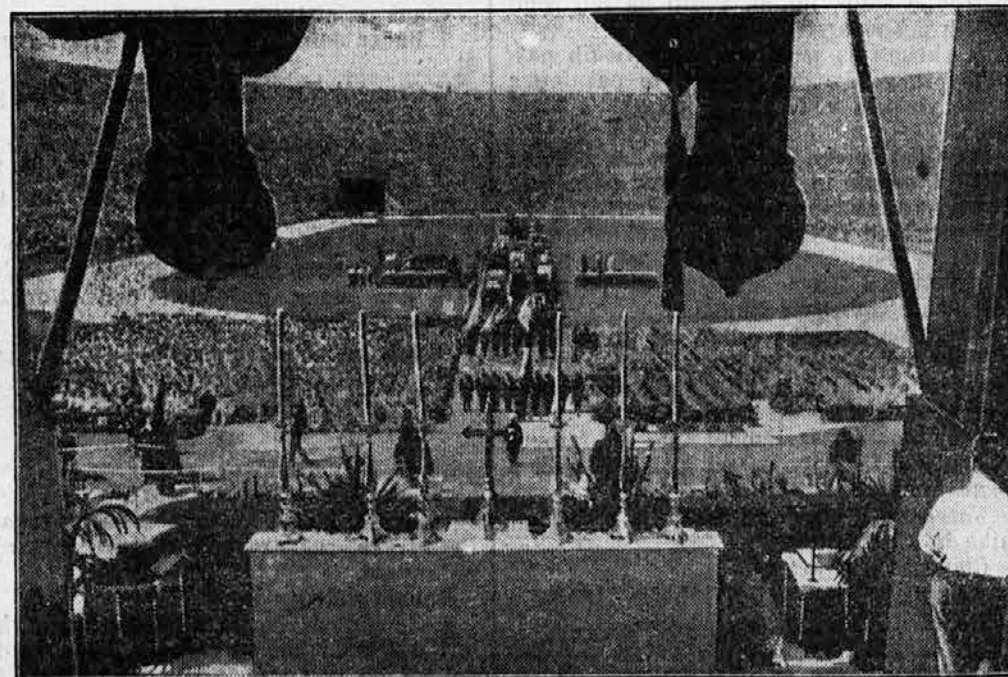

Pogled na Mukden, glavno mesto Mandžurije

Na daljnem vzhodu je prišlo do krvavega boja med Japonci in Kitajci. Japonske čete so zasedle že Mukden, glavno mesto Mandžurije. Do spopada je prišlo baže zato, ker so Kitajci razstrelili važen most na vzhodno-kitajski železnici, potem pa zaradi umora japonskega častnika Nakamura.

Otvoritev holandskega parlamenta
Kraljica Viljemina odhaja iz parlamenta.

Zborovanje 100.000 katoličanov v štadijonu v Los Angeles-u

Prvi vozni listek za železnico

Prvo železniško progo so zgradili na Angleškem in na Angleškem so tudi najprej vpeljali železniške vozne listke. Ti listki pa so bili precej drugačni kakor so naši današnji vozni listki in desetletja so morala preteči, predno se je iz nekdanjih vozniških listkov razvila današnja njihova oblika.

V londonskem »Science Museum« imajo veliko zbirko zgodovinskih spominov na razvoj železniškega prometa in v tej zbirki se nahaja tudi prvi železniški vozni listek.

L. 1835. je izdala namreč uprava »Stockton-Darlington-Railway-Company« vozne listke v tej-le obliki:

»Jarm Branch u Darlington.

Datum: 20. julija 1835.

Gospod: John Griffithon, trgovec;

Plačal: 10 sh (šilingov).

Podpis: J. Temple, uradnik.

Obrni!

Na drugi strani tega listka pa stoji opomini: »Ta listek je treba pokazati vlakovodji, velja samo za 1 dan in je neprenosljiv.«

Vsak popotnik je moral svoj vozni listek pokazati strojevodji ali pa vlakovodji, predno je smel vstopiti v vagon. Kakor se vidi iz te dolgebe, takrat še niso poznali sprevodnikov, ampak je moral ali strojevodja ali pa vlakovodja odkazovati prostore potnikom in jih nadzirati. Poznali pa so pač tudi že takrat brezplačne vozne listke. Te listke so dali prav lepo izdelati in ravnatelj zgoraj imenovane proge jih je poklonil nekemu vplivnemu angleškemu poslancu, naj se ta sam prepriča, kako udobno se da potovati po železnici. Brezplačni vozni listki so imeli torej namen odvrniti poslance od stalnih napadov na železniške uprave.

Prvi vozni listki so bili tiskani na gladkem, barvastem papirju, navadno na obeh straneh. Postajenačelniki so dobivali listke v zvezkih po 1000 kosov za vožnjo po celi progi; od ene vmesne postaje do druge so ljudje namreč takrat redko potovali, za take vožnje pa je dobil vsak postajni načelnik po 1000 rezervnih vozniških listkov.

Prvi vozni listek za prvi razred na progi Carlisle-Werden pa je bil usnat. Na tem listku je bila natisnjena pripomba, da strojevodjem in vlakovodjem ni treba dajati nobenih posebnih nagrad. Tudi listki za vožnjo tja in nazaj so prišli kmalu v navado; ti listki so bili tiskani na belem papirju, vožnja tja in nazaj pa je bila nekaj vinarjev cenejša kakor običajno.

Izdajanje vozniških listkov ni bilo torej takrat nič kaj prijetno. Uradnik je moral listke najprej opremiti s številkami, potem napisati vse podatke o potniku (ime itd.), potem se je moral še sam podpisati in označiti številko vlaka, za katerega je bil listek veljaven.

Tomaž Edmondson pa si je znal kmalu pomagati. On je začel sam tiskati listke na kartonu in te listke je zložil v dolgo cev. Cev je imela na dnu pero, ki je pritiskalo listke vedno navzgor, tako da je vedno lahko izvlekel iz cevi zgornji listek. Ta misel je dala povod za splošno tiskanje vozniških listkov na kartonih in ta princip je v veljavi še dandanes.

Dvakrat okoli zemlje v dveh urah

Neki ameriški brzojavni urad je poskusil ugotoviti, kako hitro pride okrog sveta brzojavka treh besed iz Newyorka preko Londona, Madrida, Pariza, Zeneve, Rima, Carigrada, Dunaja, Berlina, Moskve, Pekinga, Sanghaja, Tokio, Manile, Honolulu-ja, San Francisca, Mehike, Havane, Buenos Aires-ov, Rio de Janeiro, Kapstadta, Kaire, Bombay-a, Melbourne-a, Vancouver-ja in Montreala nazaj v Newyork. Za to dolgo pot dvakrat okrog zemlje (enkrat okoli severne in enkrat okoli južne polovice zemeljske krogle) je potrebovala brzojavka 2 uri in pet minut. Brzojavka je prepotovala 25 brzojavnih omrežij in kablov. Za najdaljšo progo na kopnem (Moskva—Peking) je potrebovala 4, za najdaljšo progo na morju (Melbourne—Vancouver) pa le 1 minuto.